

Jaarverslag 2007

Deel I

Minaaraad
milieu-en natuurraad
van Vlaanderen

2008|01

Jaarverslag 2007

2008|01

Deel I

Artikel 4, § 5, van het decreet van 29 april 1991 tot instelling van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen schrijft voor dat de Miniraad een jaarverslag moet opmaken. De Raad moet het jaarverslag voorleggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Het huishoudelijk reglement bepaalt dat het ontwerpverslag opgemaakt wordt door het Bureau.

Woord vooraf	7
1 De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	8
1.1 Taakstelling	8
1.2 Samenstelling	9
1.3 Werking	11
1.4 Nieuwe milieuraad in de steigers	12
2 Adviezen 2007	13
2.1 Strategische milieubeleid	13
Europa	13
Vlaanderen	14
Duurzame ontwikkeling	16
Beter bestuur	16
2.2 Instrumenten	17
Subsidiebesluiten	17
Milieuschade	19
Milieuvergunning	20
Milieuheffingen	21
Inspraak	22

2.3 Milieuhygiëne & klimaat	22
Klimaat	23
Energie	25
Bodem	29
Afvalbeheer	30
2.4 Water & zee	31
Maritiem groenboek	31
Waterbeheer	33
2.5 Open ruimte	34
Fonds Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	34
Biodiversiteit	34
Oppervlaktedelfstoffen	36
Regionale Landschappen	38
2.6 Ruimtelijke ordening & mobiliteit	39
Archeologie	39
Herstelfonds	40
Ondergrondse kabels en leidingen	40
Aanvullende verkeersreglementen	40
Havens	41
2.7 Participatie & lokale besturen	42
Educatie voor duurzame ontwikkeling	42
Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013	44

3 Processen 2007	45
3.1 Interne processen	45
3.2 Breder maatschappelijk kader	48
3.3 Externe communicatie	50
3.4 Europese werking	52
4 Financieel beheer 2007	53
5 Bijlagen	54
5.1 Samenstelling secretariaat 2007	54
5.2 Aanwezigheden raadzittingen 2007	56
5.3 Overzicht adviezen 2007	60
5.4 Afkortingenlijst	62

Woord vooraf

Geachte lezer

2007 was een normaal werkjaar voor de Minaraad. De Raad bracht 41 adviezen uit waarvan 32 op vraag en 9 op eigen initiatief. Bijna de helft van de adviezen werd unaniem vastgesteld, waarvan 11 gezamenlijke adviezen met de SERV en 1 met de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor).

Het secretariaat van de Minaraad publiceerde ook drie studies over (1) de Vlaamse begroting leefmilieu 2007, (2) de beleidsontwikkelingen Educatie voor Duurzame Ontwikkeling en (3) de strategische toekomstplannen voor Vlaanderen.

Het concept van de MoT's – de hoorzittingenreeks Milieuthema's op Tafel – werd in 2007 gehandhaafd en droeg bij tot ondersteuning van het maatschappelijke debat. Los daarvan besteedde de Minaraad veel aandacht aan de doorwerking van de adviezen. Prof. Dr. Kim Putters (Universiteit Rotterdam) kwam de bevindingen uit zijn onderzoek naar de doorwerking van Nederlandse adviezen toelichten tijdens een hoorzitting van de Minaraad en het capitulum selectum van het jaarverslag 2006 werd gewijd aan deze materie.

De Europese wisselwerking bleef op peil in 2007. De secretariaats- en raadsleden namen actief deel aan verschillende EEAC-werkgroepen en aan de jaarlijkse conferentie van het EEAC. Deze koepelorganisatie voor Europese milieuraden is gehuisvest in de kantoren van de Minaraad. Zo blijft de Minaraad op de hoogte van de meest recente Europese ontwikkelingen en worden de adviezen van de Minaraad ook gemakkelijker verspreid binnen het Europese netwerk.

7

In dit jaarverslag vindt u een meer gedetailleerd overzicht van de voorbije advisering en werking van de Minaraad in 2007. Het uitneembare capitulum selectum gaat dit jaar dieper in op de Europese milieuwetgeving en de toestand van het milieu in Europa. Het werd opgesteld door Dr. Marc Pallemmaerts, Senior Fellow & Head of the Environmental Governance Programme Institute for European Environmental Policy (IEEP).

Ik wens u veel leesplezier.

Hubert David
Voorzitter Minaraad

1 De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, kortweg de Minaraad, is een adviesorgaan van de Vlaamse Regering. De Raad heeft een algemene bevoegdheid inzake studie, aanbeveling en advies voor alles wat verband houdt met milieu en natuur. Zoals duidelijk bepaald in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, hebben milieu en milieubeleid een ruime betekenis. Hierdoor is de Raad ook bezig met thema's als duurzame ontwikkeling, ruimtelijke ordening, energie, mobiliteit, landbouw en natuurlijke hulpbronnen. De adviezen die de Raad verstrekt, zijn niet-bindend. De besluitvormers zijn vrij om de aangereikte argumenten en opmerkingen al dan niet in hun beleid te integreren.

1.1 Taakstelling

De taakstelling van de Minaraad staat omschreven in artikel 4 van het Oprichtingsdecreet (bijlage 1). De Raad kan adviezen, aanbevelingen en studies uitbrengen op verzoek van de Vlaamse Regering of op eigen initiatief. Sinds 18 mei 1999 kan ook het Vlaams Parlement de Minaraad rechtstreeks om advies vragen

De Minaraad zal op basis van ondersteunende studie en maatschappelijk overleg tussen alle relevante partners (1) het draagvlak voor het milieubeleid versterken en (2) via advisering bijdragen aan de kwaliteit van het milieubeleid.

In een aantal gevallen is de Vlaamse Regering niet alleen gerechtigd, maar ook verplicht om het advies van de Minaraad in te winnen. Deze plicht slaat op voorontwerpen van decreet inzake leefmilieu of natuurbehoud, het te voeren milieubeleid en het begrotingsbeleid, milieukwaliteitsnormen en uitvoeringsbesluiten over energie- en mobiliteitsbeleid, sommige afzonderlijke beleidsplannen zoals bijvoorbeeld het milieubeleidsplan, het milieujaarprogramma, de uitvoeringsplannen bij het afvalbeleid, afbakeningsplannen bij het natuurbeleid, alsook op een aantal milieubeleidsovereenkomsten en erkenningen. Voor milieureglementen of beleidsvoornemens inzake milieubeleid bestaat meestal geen adviesvraagplicht, maar kan het desondanks toch nuttig zijn om hierover advies te

vragen. Los van een beleidstekst kan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement eveneens algemene vragen voorleggen aan de Minaraad.

De Raad mag ook aanbevelingen of adviezen op eigen initiatief uitbrengen. Het betreft dan onderwerpen die volgens de Raad actueel of prangend zijn. De Raad gaat daarbij geen milieukwesties uit de weg die raakvlakken hebben met andere niveaus zoals de Europese Unie, de federale overheid, de provincies en gemeenten.

De Minaraad vult zijn bevoegdheid tot studie op drie manieren in. In de eerste plaats werkt het secretariaat zelf – in overleg met de werkgroepen van de Raad – studies uit op basis van eigen onderzoek. Daarnaast geeft de Raad studieopdrachten uit, naar rato van één (studieopdracht) per jaar. Ten slotte organiseert de Minaraad regelmatig studiedagen, colloquia en hoorzittingen die in functie staan van inhoudelijke projecten in de werking van de Minaraad. De resultaten worden steeds gepubliceerd.

De Minaraad doet ook aan 'intrinsiek overleg'. Qua samenstelling bundelt de Raad immers zowel de milieupijler als de sociaaleconomische component van de maatschappij. De uitdaging bestaat erin om de diverse belangen te verzoenen bij de behandeling van de afzonderlijke adviesonderwerpen. Slaagt de Raad hierin, dan weten de beleidsmakers welke oplossing een draagvlak heeft. Als een consensus niet mogelijk blijkt, dan levert de Raad aan de politieke besluitvormers een duidelijk overzicht van de argumenten die de leden bij een bepaald vraagstuk aanbrengen en van de mate waarin deze afwijken. Dit leidde de Minaraad tot het motto: 'consensus waar mogelijk, een duidelijke weergave van standpunten waar nodig'.

1.2 Samenstelling

9

De Minaraad telt 24 stemgerechtigde leden en zeven deskundigen zonder stemrecht. De samenstelling wordt omschreven in het Oprichtingsdecreet.

De voorzitter en de ondervoorzitter worden benoemd door de Vlaamse Regering en hebben stemrecht. Ze nemen de belangrijke taak op zich om de transitie van de oude naar de nieuwe strategische milieuraad te begeleiden (zie 1.4).

Omdat de milieu- en natuurbenadering centraal staat in de raadswerking, zijn twaalf stemgerechtigde zetels voorbehouden aan vertegenwoordigers van Vlaamse milieu- en natuurverenigingen. Momenteel zijn zes mandaten toegewezen aan Natuurpunt en zes aan de Bond Beter Leefmilieu (BBL). BBL is de koepelorganisatie van de milieu- en natuurverenigingen en draagt zijn vertegenwoordigers rechtstreeks voor. De andere plaatsen worden ingevuld vanuit de verenigingen en na advies van de BBL.

De sociaaleconomische partners hebben recht op zes vertegenwoordigers. Ze worden gekozen op voordracht van de organisaties die lid zijn van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). De volgende zes organisaties leveren elk één stemgerechtigde vertegenwoordiger: het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLBV), het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV), de Boerenbond (BB), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en het Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA).

De vier groene sectorraden hebben elk één stem in de Miniraad. Het betreft de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud (VHRN), de Vlaamse Hoge Bosraad (VHBR), de Vlaamse Hoge Jachtraad (VHJR) en de Vlaamse Hoge Raad voor de Riviervisserij (VHRR). De inbreng van deze adviesraden is voornamelijk technisch en sectorgebonden. Zij vertegenwoordigen de verenigingen en experts die begaan zijn met of rechtstreeks gebruik maken van natuurwaarden.

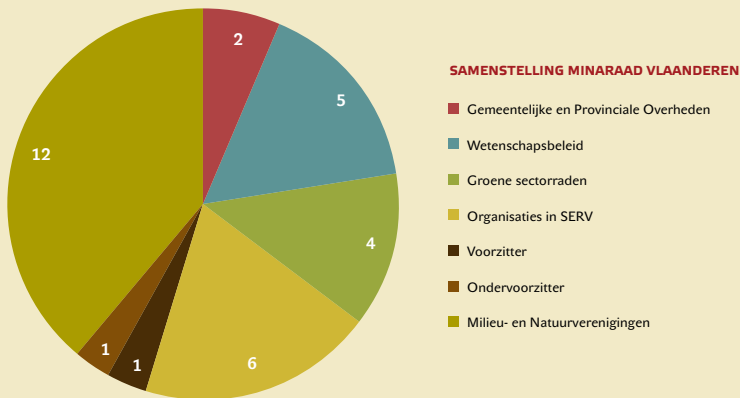
De Raad doet ook beroep op de expertise van zeven niet-stemgerechtigde leden. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) draagt vijf wetenschappers voor. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) vaardigen elk één deskundig lid af. Zij helpen de adviezen te toetsen op hun wetenschappelijke en administratieve haalbaarheid.

Eind 2007 liep het mandaat van de leden van de huidige Miniraad ten einde. Als overgang naar en in afwachting van de inwerkingtreding van het decreet van 30 april 2004 en de installatie van de nieuwe Miniraad, werd in overleg met het kabinet van de Vlaamse minister van Leefmilieu de procedure voor de hersamenstelling van de Raad opgestart, conform het decreet van 29 april 1991.

1.3 Werking

De Raad is het beslissende orgaan en stelt de adviezen vast.

Het Bureau bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter, vier leden aangeduid onder de raadsleden en de directeur van het secretariaat. Sinds 2004 zetelen ook twee vertegenwoordigers van de sociaaleconomische partners en één afgevaardigde van de groene sectorraden in het Bureau. Het Bureau bepaalt de agenda van de raadszittingen, volgt de werkgroepen en de werkgroepprocessen op, mandateert het secretariaat, neemt de belangrijkste organisatorische beslissingen en stuurt het personeels- en budgettaire beleid. Het Bureau vergadert minstens 10 maal per jaar en beslist, in tegenstelling tot de Raad, met unanimititeit.

Het secretariaat telt één waarnemend directeur, zeven adjuncten van de directeur, twee deskundigen en twee medewerkers. Het ondersteunt de voorzitter en het Bureau bij de uitvoering van genomen beslissingen. Dit impliceert de voorbereiding en de opvolging van alle activiteiten van de Minaraad.

11

De voorbereiding van ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen werkgroepen. Deze werkgroepen zijn samengesteld uit raadsleden, plaatsvervangende raadsleden en door hen aangeduide experts. De plenaire raadsvergadering duidt de werkgroepvoorzitter aan. Elke werkgroep wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

De werkgroepen zijn de motor van de raadsactiviteiten. Ze snijden de voorgelegde problemen te gronde aan, gaan gedetailleerd in op de discussiepunten en komen tot ontwerpadviezen.

1.4 Nieuwe milieuraad in de steigers

In het kader van het algemene reorganisatieproces Beter Bestuurlijk Beleid richten de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement nieuwe strategische adviesraden op voor de verschillende beleidsdomeinen. Het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden vormt de basis van dit proces. Voor het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie werd een nieuwe adviesraad, een nieuwe Minaraad, opgericht via het decreet van 30 april 2004 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel « Strategische adviesraad » en tot wijziging van diverse andere decreten. In 2006 werd dit decreet gewijzigd door het decreet van 22 december 2006 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden, van diverse oprichtingsdecreten van strategische adviesraden en van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Het decreet van 30 april 2004 was in 2007 nog niet van toepassing. Niettemin heeft de Minaraad het overgangsproces naar een nieuwe strategische milieuraad verder voorbereid in de eigen Transitiecommissie.

2 Adviezen 2007

2.1 Strategisch milieubeleid

EUROPA

Telkens bij het begin van een nieuw voorzitterschap van de Europese Unie, spitste de Minaraad zich toe op de milieuprioriteiten van de voorzittende lidstaat. In 2007 waren Duitsland en Portugal aan de beurt.

De Minaraad formuleerde tien aanbevelingen over **het Duitse Europese milieubeleid**¹ aan de Vlaamse onderhandelaars in Europa. De Raad vroeg (1) een grondige fiscale hervorming om een betere marktwerking te garanderen ter ondersteuning van een innovatief ecologisch industrieel beleid; (2) dat Europa zijn rol van internationale voorloper in het klimaatbeleid hard zou maken; (3) een grondige hervorming van de Europese emissiehandel; (4) een gecoördineerd energiebeleid gericht op duurzame ontwikkeling; (5) bijkomende inspanningen voor een duurzamer en milieuvriendelijker transport; (6) de opmaak van de instandhoudings-doelstellingen van de Habitatrictlijn en voldoende middelen voor LIFE+; (7) een Europees beleidskader (inclusief product- en stoffenbeleid) om het behalen van de kwaliteitsnormen voor waterverontreinigende stoffen mogelijk te maken; (8) een richtlijn inzake bodembescherming; (9) het oplossen van de knelpunten omtrent de Kaderrichtlijn Afval en (10) een exportverbod voor kwik.

Het Portugese EU-voorzitterschap² beklemtoonde drie prioriteiten: het klimaatbeleid, waterschaarste en droogte en de integratie van biodiversiteitsbescherming in bedrijfsbeslissingen. Over het klimaatbeleid formuleerde de Minaraad aanbevelingen over (1) de lastenverdeling onder lidstaten, (2) het vaststellen van groenestroomdoelstellingen, (3) de reductie van energieconsumptie, (4) de emissiereductie-inspanningen voor de luchtvaartsector, (5) de verantwoordelijkheid van de autoproducenten en (6) het Groenboek over aanpassing aan klimaatverandering in Europa.

De Minaraad benadrukte dat de problematiek van waterschaarste en droogte eveneens relevant is voor Vlaanderen. Hij vroeg ook om (1) de integratie van biodiversiteitsbescherming in bedrijfsbeslissingen aan te

1 Advies van 25 januari 2007 over de milieuprioriteiten van het Duitse voorzitterschap van de Europese Unie. Boerenbond, UNIZO en VOKA onthielden zich bij het advies.

2 Advies van 30 augustus 2007 over de milieuprioriteiten van het Portugese voorzitterschap van de Europese Unie. De SERV-partners onthielden zich bij het advies.

passen aan alle soorten van bedrijven, (2) de sociale en milieuorganisaties te betrekken bij de uitwerking van de voorstellen en om (3) aandacht te besteden aan het stoppen van biodiversiteitsverlies tegen 2010.

Om een beroep te kunnen doen op **Europese EFRO-middelen** (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) moet elke lidstaat een operationeel programma opstellen.³ Dit programma moet aangeven welke projecten (ter bevordering van de economische en sociale cohesie) Europees geld krijgen. De Miniraad evalueerde het voorgestelde Vlaamse programma niet negatief en zag aanknopingspunten voor acties die een meerwaarde konden realiseren zowel op socio-economisch als ecologisch vlak. Niettemin vond de Raad het ontbreken van de koppeling met de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling een gemiste kans.

VLAANDEREN

Beleidsplannen zijn een centraal werkingsinstrument voor alle overheden. De tijdshorizon van deze plannen is vaak gekoppeld aan de looptijd van de legislatuur. Maar er worden ook plannen gemaakt die verder kijken in de toekomst. Dergelijke strategische toekomstplannen moeten anticiperen op de grote uitdagingen van de komende decennia. Over deze toekomstplannen gaf de Miniraad de opdracht aan Bert De Wel, adjunct van de directeur bij de Miniraad, om een studiedocument uit te werken. De studie diende als basis voor een advies op eigen initiatief over de **strategische toekomstplanning van de Vlaamse Regering**.⁴

De Miniraad stelde vast dat een visie op lange termijn noodzakelijk is, maar dat ze slechts een meerwaarde biedt als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt. Daarom vroeg de Raad meer aandacht voor het goed onderbouwen en expliciteren van de beleidskeuzes met een langetermijnpact. De strategische toekomstplannen mogen bovendien geen vrijblijvend karakter hebben. Het zoeken naar een brede maatschappelijke consensus met alle betrokkenen is een mogelijke manier om vooruitgang te boeken, maar niet alle burgers en belangengroepen kunnen en moeten betrokken worden bij alle toekomstprojecten. Daarom is het belangrijk om een goed evenwicht te vinden tussen communicatie en participatie. De Raad pleitte er ook

3 Briefadvies van 25 januari 2007 over het ontwerp van Operationeel EFRO-programma 2007 - 2013. De SERV-partners onthielden zich.

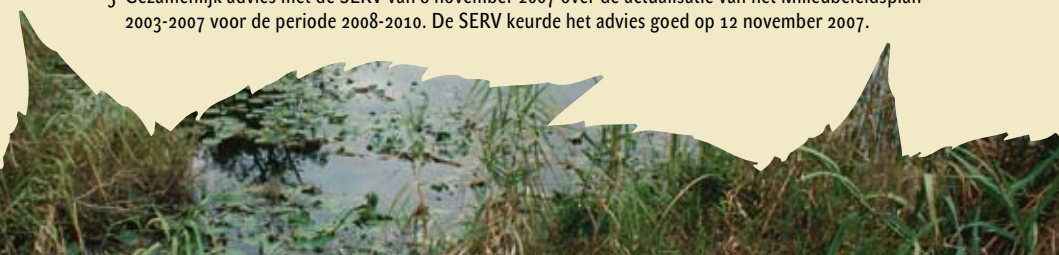
4 Briefadvies van 24 mei 2007 over de strategische toekomstplannen van de Vlaamse Regering. De SERV-partners onthielden zich.

voor om de overlegpartners objectief te selecteren en de keuze transparant kenbaar te maken. Ten slotte benadrukte de Minaraad dat het formaliseren van het planningsproces geen aanleiding mag geven tot een zwaar administratief proces. De Raad achtte het mogelijk om dit op een flexibele manier in te vullen.

In november legde de Vlaamse Regering een voorstel voor van een **actualisatie van het Milieubeleidsplan 2003-2007 (MINA-plan 3) voor de periode 2008-2010**.⁵ Zo wou de Vlaamse Regering de looptijd van de Vlaamse milieuplanning beter afstemmen op de politieke beleidscyclus. Minaraad en SERV stonden positief tegenover deze synchronisatie, maar vonden dat de actualisatie een te beperkte inhoudelijke bijsturing van het MINA-plan 3 inhield. De meeste wijzigingen betroffen immers de bevestiging van al eerder doorgevoerde beleidswijzigingen. De sturende kracht van het ontwerpdocument was bijgevolg eerder gering. Bovendien ontbraken gegevens over de kosten en de financiering van de maatregelen. De Raden stelden ook nog ongewenste verschillen vast tussen de rapportering en de beleidsplanning en vroegen om ze beter op elkaar af te stemmen. Het gebruik van indicatoren was volgens de Raad verbeterd, maar bijkomende inspanningen bleven nodig.

SERV en Minaraad pleitten voor een strategische planning met een langetermijnvisie, gekoppeld aan het concept duurzame ontwikkeling. Maar om de talrijke problemen met de bestaande planningsinstrumenten weg te werken, was volgens hen een grondige globale hervorming nodig van de strategische planning voor milieu en natuur. Omdat het MINA-plan 4 cruciaal wordt voor de toekomst van de milieuplanning in Vlaanderen, drongen de Raden aan om de periode tot 2010 optimaal te benutten om zoveel mogelijk van de resterende knelpunten aan te pakken. De Raden vroegen trouwens om de civiele maatschappij te laten participeren in het wordingsproces van het MINA-plan 4.

⁵ Gezamenlijk advies met de SERV van 8 november 2007 over de actualisatie van het Milieubeleidsplan 2003-2007 voor de periode 2008-2010. De SERV keurde het advies goed op 12 november 2007.

DUURZAME ONTWIKKELING

SERV en Minaraad ontvingen het **voorontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling** positief, het bevatte nuttige aanzetten.⁶ Niettemin hadden de Raden ook belangrijke bedenkingen bij het voorontwerp. Het bepaalde immers dat de Vlaamse Regering telkens uiterlijk 10 maanden na haar eedaflegging de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling moest goedkeuren onder de vorm van een strategienota met een welomlijnde, vaste inhoud. De Raden waren de mening toegedaan dat deze goedbedoelde regeling wellicht meer kwaad dan goed zou doen aan de maatschappelijke dynamiek die effectieve strategieën duurzame ontwikkeling kenmerkt. Minaraad en SERV waren geen voorstander van de voorgestelde regeling, maar wel van een Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling. Ze vonden dat de regering de rigiditeit en het formalisme uit het voorontwerp van decreet moest halen.

Daarnaast onderstreep-ten de Raden de nood aan concrete maatregelen om de doelstellingen van het decreet te realiseren. Behalve in het decreet moeten de doelstellingen ook in het beleid gereflecteerd worden. In het voorontwerp moesten ook garanties ingebouwd worden om meteen van start te kunnen gaan, zonder uitstel tot de volgende legislatuur.

© DIRK UYTENDAELE

BETER BESTUUR

Ten gevolge van de administratieve hervorming Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) veranderde de organisatiestructuur van de administratie. Daarom paste de Vlaamse Regering enkele **wetten en decreten** aan om ze **in overeenstemming** te brengen **met de nieuwe structuur**.⁷ Tegelijk ging aandacht uit naar de administratieve vereenvoudiging en de harmonisatie van de bestaande regelgeving. De vroegere afdelingen 'Natuur' en 'Bos en Groen' werden gefusioneerd in het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

6 Gezamenlijk advies met de SERV van 13 december 2007 over het decreet Duurzame Ontwikkeling. De SERV keurde het advies goed op 14 december 2007.

7 Briefadvies van 28 juni 2007 over de aanpassingen aan de LNE-regelgeving als gevolg van BBB. De SERV-partners onthielden zich.

De Minaraad vroeg de regering om de specifieke doelstellingen van de vroegere afdelingen te blijven nastreven. Daarnaast pleitte de Minaraad ervoor om voldoende aandacht te besteden aan de handhaving van het milieubeheerrecht. Op langere termijn zou de fusie van de twee afdelingen een stevige impuls moeten betekenen om het beleid en de regelgeving over natuur en bos beter op elkaar af te stemmen en te harmoniseren.

2.2 Instrumenten

SUBSIDIEBESLUITEN

Via een herziening van twee subsidiebesluiten wilde de Vlaamse Regering vorig jaar startende KMO's verder begeleiden. Deze ondernemingen zouden zo in aanmerking kunnen komen voor **subsidies voor bedrijventra en doorgangsgebouwen**.⁸ Tweemaal per jaar zou de Vlaamse minister van Economie een wedstrijd kunnen uitschrijven, waarbij de ingediende projecten getoetst zouden worden aan negen criteria.

De Minaraad merkte op dat er bij die wedstrijd twee belangrijke criteria ontbraken: planologische locatie en het locatiebeleid enerzijds en eco-efficiëntie en energiegebruik anderzijds. Gezien de belangrijke rol die weggelegd zou zijn voor de minister bij het vastleggen van de parameters van de wedstrijd, hoopte de Raad bovendien dat de minister op een correcte wijze met deze verantwoordelijkheid zou blijven omgaan. Omdat de kwaliteit van de projecten primeert vond de Minaraad het een stap te ver dat de jury bij het rangschikken rekening moest houden met de geografische spreiding van de projecten. De Raad was verder nog van mening dat de ondersteunende diensten belangrijke milieuvriendelijke impulsen kunnen geven binnen de bedrijventra. Hij hoopte dat de ondersteunende diensten dit zouden doen, ongeacht het type bedrijventra. De Minaraad vond het ten slotte belangrijk dat gemeenten en intergemeentelijke samenwerkings-

⁸ Briefadvies van 25 januari 2007 over de het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van bedrijfsgebouwen. De SERV-partners onthielden zich.

verbanden in aanmerking konden blijven komen voor subsidies ter realisatie van doorgangsgebouwen.

De Vlaamse Regering wou ook de **ontwikkeling van bedrijventerreinen** blijven ondersteunen met een nieuw ontwerpbesluit en had daarbij bijzondere aandacht voor de bevordering van kwaliteit, de bestrijding van veroudering en de creatie van een strategisch aanbod.⁹ De Minaraad waardeerde heel wat nieuwe elementen zoals de subsidiëring van de kosten in het voortraject bijvoorbeeld of een herinrichtingsplan. De inhoud van een (her)inrichtingsplan werd in het ontwerpbesluit verduidelijkt. Zo moest een (her)inrichtingsplan onder meer een deelplan CO₂-neutraliteit bevatten. Deze term was echter misleidend. De neutraliteit had in het ontwerpbesluit immers enkel betrekking op het elektriciteitsverbruik van bedrijven. Het hield geen rekening met het energieverbruik van het bedrijfswagenpark bijvoorbeeld of de verwarmingsinstallatie van bedrijven. De Raad vond de CO₂-neutraliteit een goede, maar beperkte voorwaarde.

De Raad vond verder dat de subsidies niet konden gegeven worden voor investeringen om wettelijke verplichtingen uit te voeren. Hierbij verwees de Minaraad naar mogelijke conflicten met de emissiehandel tussen bedrijven in Europees verband. Hij vroeg in deze context ook dat bij de aankoop van emissierechten via de flexibele mechanismen alleen rechten met het 'Gold Standard'-label zouden aanvaard worden. CO₂-reducties moesten echter ook op andere terreinen dan alleen de elektriciteitsvraag gerealiseerd worden. Bedrijven die bijvoorbeeld verder zouden gaan dan de verplichtingen in het kader van de energieprestatieregelgeving of die inspanningen zouden leveren om hun wagenpark te vergroenen, moesten ook aanspraak kunnen maken op ondersteuning.

De Raad wees eveneens op de link tussen ruimtelijke ordening, mobiliteit en de inplanting van bedrijventerreinen in het licht van de bereikbaarheid van economische knooppunten en de toenemende congestie. Dat de sub-

©
ALFRED T.
PALMER

⁹ Briefadvies van 25 januari 2007 over het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van bedrijventerreinen. De SERV-partners onthielden zich.

sidie voor het gebruik van brownfields en verouderde bedrijventerreinen tweemaal zo hoog lag als vroeger, vond de Raad positief. Maar doordat de ondersteuning deze voor greenfields bijvoorbeeld evenaarde, motiveerde dit onvoldoende de voorkeursbehandeling die brownfieldterreinen verdienen. In het ontwerpbesluit konden bedrijven met uitzonderlijk hoge investeringskosten ook rekenen op subsidie. Daarbij focuste de regering op de ontsluitingsproblematiek van sommige bedrijven. De Minaraad wenste dit uit te breiden naar alle meerkosten die een intensief ruimtegebruik van bedrijventerreinen met zich meebrengt.

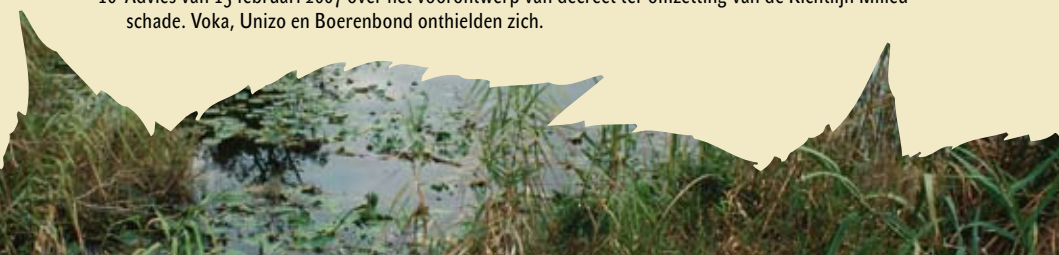
MILIEUSCHADE

De Vlaamse Regering heeft vorig jaar de Europese Richtlijn Milieuschade omgezet in Vlaamse regelgeving¹⁰. Zowel de richtlijn als het Vlaamse voorontwerp van decreet dekten drie vormen van schade: schade aan biodiversiteit, water en bodem. Met betrekking tot biodiversiteitschade drong de Minaraad er bij de regering op aan om te onderzoeken of een bijkomende aanduiding van habitats en soorten nuttig was. Om eenduidig te kunnen bepalen wat waterschade is, vroeg de Raad aan de regering om zo snel mogelijk milieukwaliteitsnormen op te stellen.

Het voorontwerp voerde twee vormen van aansprakelijkheid in. De belangrijkste was een objectieve aansprakelijkheid die van toepassing was op een limitatieve lijst van activiteiten. De limitatieve lijst van de Europese richtlijn werd aangevuld met bijkomende bepalingen. Die bepalingen stichtten volgens de Raad verwarring over de omvang van het toepassingsgebied. Exploitanten zouden voortaan verplicht zijn om alle kosten te dragen van preventie, inperking en herstel, terwijl organisaties en particulieren de bevoegde instantie konden verzoeken om passende maatregelen te treffen. Beroep hiertegen zou telkens mogelijk zijn via de minister. De Minaraad vroeg zich af of de minister daartoe de geschikte instantie was.

19

¹⁰ Advies van 15 februari 2007 over het voorontwerp van decreet ter omzetting van de Richtlijn Milieuschade. Voka, Unizo en Boerenbond onthielden zich.

De Europese richtlijn liet aan de lidstaten de keuze om al dan niet sommige verweermiddelen in te voeren die de exploitant zou kunnen aanvoeren om te vermijden dat hij de kosten van preventie, inperking en herstel moet dragen. Een van die verweermiddelen was 'de stand van de wetenschappelijke en technologische kennis' (state of art defence). De Minaraad meende dat de invoering van deze verweermogelijkheid belangrijke implicaties kon hebben voor de vraag wie het risico van technologische innovatie dan wel moet dragen. Bovendien was 'de stand van de wetenschappelijke en technologische kennis' voor de Raad geen eenduidig en objectief criterium, wat kon leiden tot rechtsonzekerheid.

De Minaraad vond dat de overheid een verplicht systeem van financiële zekerheden moest opzetten. Zo zou de schade toch hersteld kunnen worden, ook al is de exploitant insolvent. De Raad wees ten slotte op inconsistenties met het Bodemsaneringsdecreet en vroeg om tweejaarlijks een kwalitatief hoogstaand evaluatierapport op te maken dat actief openbaar moet zijn.

MILIEUVERGUNNING

De Vlaamse Regering wou vorig jaar de mogelijkheid voorzien om een **milieuvergunningaanvraag via Cd-rom of DVD** in te dienen.¹¹ Concreet kwam dit neer op de beperking van de milieuvergunningaanvraag tot 1 schriftelijk en 1 bijkomend digitaal exemplaar. Deze mogelijkheid zou uiteraard slechts aangeboden worden als de bevoegde overheid over de nodige infrastructuur en mankracht kon beschikken. De vrijwillige regeling trad in voege in 2008. Het systeem wordt verplicht voor provincies in 2009 en in 2010 voor gemeenten.

Minaraad en SERV waren voorstander van een administratief vereenvoudigde en meer gebruiksvriendelijke milieuvergunningaanvraag. Het voorstel was een eerste stap in de goede richting. Bedrijven en overheden zouden de eerste jaren op een vrijwillige basis ervaring kunnen opdoen met het nieuwe systeem. De Raden hechtten veel belang aan het eMil-loket dat het mogelijk moet maken om de milieuvergunningaanvraag en de mededeling 'kleine verandering' volledig elektronisch in te dienen. SERV en Minaraad vroegen hiervoor bijkomende inspanningen, zeker met het oog op het verwerken van de aankomende golf van hervergunningaanvragen. Het was

¹¹ Gezamenlijk advies op hoofdlijnen met de SERV van 28 juni 2007 over het ontwerp van besluit betreffende het elektronisch indienen van een milieuvergunningaanvraag. De SERV keurde het advies goed op 10 juli 2007.

ook noodzakelijk dat de regering het aanvraagformulier verder administratief vereenvoudigde om de administratieve lasten verder te doen dalen en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen.

MILIEUHEFFINGEN

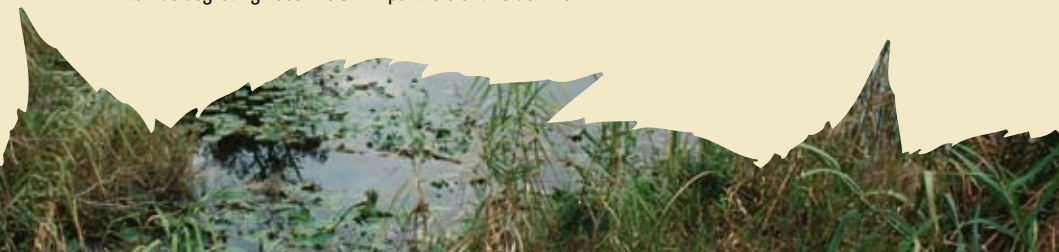
In het **Programmadecreet ter begeleiding van de begroting 2008**¹² voerde de Vlaamse Regering enkele belangrijke wijzigingen door in de milieuheffingen. De Minaraad was geen voorstander van de voorgestelde vrijstelling van heffing voor het meeverbranden van afvalstoffen in cementovens. Hij pleitte veeleer voor het invoeren van emissieheffingen omdat de heffingen op verbranding niet meer sturend werkten. De Raad kantte zich eveneens tegen het verlaagde tarief voor het storten van restfracties van bouw- en sloopafval.

De regeling voor lozingsheffingen en de saneringsbijdrage kreeg wel bijval omdat rekening gehouden werd met de eerdere aanbeveling tot collectiviseren van de IBA's. Verder hoopte de Raad dat de aanpassingen in de heffingen op grondverontreiniging voor kleinverbruikers een tijdelijke oplossing zou zijn.

De Raad vond de argumentatie voor de vermindering van de doorrekeningscoëfficiënt voor de gemeentelijke saneringsbijdrage onvoldoende, maar ondersteunde wel de verhoging van de heffing op captatie van water via watervang. Niettemin pleitte hij eveneens voor een meer gemoduleerde en progressieve captatiebijdrage die regionaal gecorrigeerd kan worden in functie van de draagkracht van het waterlichaam.

12 Advies van 15 oktober 2007 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2008. De SERV-partners onthielden zich.

INSPRAAK

Het tweede Vlaamse rapport over de **implementatie van het Verdrag van Aarhus**¹³ dat de toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter voor milieuaangelegenheden mogelijk moest maken werd door de Minaraad getoetst aan de richtlijnen die door de Verenigde Naties opgesteld werden en dit leverde enkele aanbevelingen op. De Minaraad vroeg de Vlaamse overheid onder meer om in de toekomst meer werk te maken van een degelijk voorbereidingsproces. De Raad suggereerde ook om het implementatierapport inhoudelijk te verbeteren met behulp van de UNECE-richtlijnen en er voorstellen van beleidsmaatregelen in op te nemen die zinvolle inspraak mogelijk zouden maken. Ten slotte vroeg de Minaraad om de verwerking van de advies- en inspraakresultaten te verbeteren.

2.3 Milieuhygiëne & klimaat

LUCHT

Het **NEC-reductieprogramma 2006** moest de grote lijnen vastleggen van het emissiereductiebeleid in België voor NO_x , SO_2 , VOS en NH_3 tot 2010. Dit kaderde in de uitvoering van de Europese richtlijn over de nationale emissieplafonds voor luchtverontreinigende stoffen. De Minaraad werd gevraagd in te gaan op het Vlaamse gedeelte ervan.¹⁴ Voor de Raad was het voorgelegde programma geen volwaardig plan. Het gaf niet voldoende aan hoe het NEC-beleid er de komende jaren zou uitzien. Daardoor bood het onvoldoende houvast voor de maatschappelijke sectoren. Volgens de Minaraad was de kans reëel dat Vlaanderen zijn doelstellingen inzake NO_x niet zou halen in 2010. Het programma moest daarom aangevuld worden met trajecten en zoekrichtingen om de bedreigende beleidstekorten op te lossen. Op zijn minst was een doorgedreven duurzaam mobiliteitsbeleid nodig en moest er blijvend gezocht worden naar nieuwe maatregelen om de emissies te reduceren. De Raad suggereerde hierbij om een gedifferentieerde, sectorale aanpak te overwegen.

13 Briefadvies van 29 november 2007 over het tweede implementatierapport over het Verdrag van Aarhus. Het briefadvies werd unaniem vastgesteld.

14 Advies van 25 januari 2007 over het NEC-emissiereductieprogramma 2006. De sociaaleconomische partners onthielden zich.

De Minaraad had ook vragen bij de strategie en de selectie van maatregelen en instrumenten om de emissieplafonds te realiseren. Het programma koos daarbij vooral voor wettelijke voorschriften via aanpassingen van Vlare II en van individuele vergunningen. De Raad zag echter ook ruimte voor andere instrumenten zoals fysieke regulering, economische en sociale instrumenten bijvoorbeeld. De Raad vroeg dan ook dat er diepgaande reguleringssimpactanalyses uitgevoerd zouden worden in nauw overleg met de doelgroepen om de meest aangewezen beleidsinstrumenten of combinaties van instrumenten te selecteren.

KLIMAAT

Om gebruik te kunnen maken van de **flexibiliteitsmechanismen** uit het Kyotoprotocol, moesten de verschillende gewesten en de federale staat in 2007 een samenwerkingsakkoord afsluiten.¹⁵ Over het verwerven van emissierechten via de flexibiliteitsmechanismen als alternatief voor binnenlandse emissiereducties had de Minaraad zich in het verleden al meermaals uitgesproken. Bij de bespreking van het ontwerp van samenwerkingsakkoord, herhaalde de Raad daarom het consensusstandpunt van de Vlaamse Klimaatconferentie dat stelt dat Vlaanderen zoveel mogelijk reductie in eigen land moet nastreven omdat dit goedkoper is dan het gebruik van de flexibiliteitsmechanismen. Dit principe werd echter niet vermeld in het ontwerp.

Als de overheden toch zouden kiezen voor flexibele mechanismen, ondersteunde de Raad het opzet van het ontwerpakkoord om de ontwikkelingslanden te helpen bij het uitwerken van evaluatie- en goedkeuringsprocedures voor projectactiviteiten zodat deze zouden bijdragen tot hun duurzame ontwikkeling. De Minaraad keek dan ook met grote belangstelling uit naar de concrete initiatieven om dit te realiseren. In het bijzonder vroeg de Raad dat, in het kader van het gewestelijke (en federale) ontwikkelingsamenwerkingsbeleid, veel meer aandacht

23

15 Briefadvies van 15 februari 2007 over het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten over de flexibiliteitsmechanismen van het Kyotoprotocol. De SERV-partners onthielden zich.

zou gaan naar de gevolgen van klimaatverandering in het zuiden. Dit zou zich moeten vertalen in concrete acties om onze partnerlanden te helpen bij de bestrijding van de gevolgen van de klimaatverandering. De Raad stelde ook voor dat de Vlaamse overheid actief informatie zou verspreiden over goedgekeurde flexmex-projecten, onder meer via een website. Ten slotte wees de Raad er ook op dat er nog belangrijke onzekerheden bestonden bij flexmex-projecten voor bebossing of herbebossing ('sinks'), en dit voornamelijk over de monitoring, de kwantificering en de permanentie van de koolstofopslag. Daarom betreunde de Miniraad dat het samenwerkingsakkoord toch ongenueanceerd de deur openliet voor sinks.

©
IGNACE
DECANCO

De Miniraad onderzocht vorig jaar op eigen initiatief de werking van het **Europese systeem van verhandelbare broeikasgasemissierechten** (Emission Trading Scheme, verder afgekort EU-ETS).¹⁶ Hierbij werd in het bijzonder de situatie van de emissiehandel in Vlaanderen onder de loep genomen. De Raad stelde vast dat via dit systeem de grote industriële bedrijven en de elektriciteitsproducenten actief betrokken werden bij het klimaatbeleid. Hij vroeg zich echter af of daardoor ook effectief emissiereducties gerealiseerd werden. Met betrekking tot de hoofddoelstelling van de emissiehandel was het resultaat minder eenduidig. De Raad stelde vast dat vooral bij de industriële sector in Vlaanderen het emissiereductiepotentieel onvoldoende aangesproken werd. De Raad betreunde dat deze sector ook in de tweede handelsperiode zoveel rechten ontvangt waardoor de emissies nog kunnen toenemen. Vooral in het licht van de aanzienlijke emissiereducties die in de toekomst gerealiseerd moeten worden, was het duidelijk dat het ambitieniveau van het EU-ETS in Vlaanderen nog onvoldoende hoog lag.

Voor de Miniraad was het dan ook vanzelfsprekend dat de herziening van de Europese Emissiehandelsrichtlijn aangegrepen moest worden om belangrijke aanpassingen door te voeren. De herziene richtlijn zou de werking van de emissiehandel na 2012 regelen. Prioriteiten waren een hogere milieueffectiviteit en een eenvoudiger werking van het EU-ETS. Voor

¹⁶ Advies van 25 oktober 2007 over de herziening van het Europese systeem van verhandelbare broeikasgasemissierechten. De SERV-partners onthielden zich.

de Minaraad was de toetssteen voor de ETS-herziening een wereldwijde energie-/koolstofbelasting. De hernieuwde emissiehandel moest in haar werking minstens gelijkwaardig zijn aan die van een belasting. Een succesvolle herziening van de Europese emissiehandel zou volgens de Minaraad rekening moeten houden met de volgende factoren: een strikt emissieplafond op Europees niveau, de veiling van rechten als meest efficiënte allocatiemethode, de nood aan inschatting van de impact op de concurrentiepositie, de optimale aansporing voor binnenlandse emissiereducties, concrete, eenvoudige en niet-discriminerende richtlijnen, het optrekken van de drempel voor kleine installaties, de uitbreiding van het EU-ETS met andere broeikasgassen, waaronder lachgas (N_2O) en het opnemen van de luchtvaart in de emissiehandel mits relevante reductie-inspanningen.

ENERGIE

In het **Verzameldecreet voor Leefmilieu, Energie en Openbare Werken**¹⁷ creëerde de Vlaamse Regering de noodzakelijke rechtsgrond om netbeheerders toe te laten om werkmaatschappijen op te richten. De Minaraad ging akkoord, maar oordeelde dat de regering toch kansen liet liggen om stappen vooruit te zetten in de vrijmaking van de Vlaamse energiemarkt.

De Raad ondersteunde ook het decretaal vastleggen van sancties voor netbeheerders die de opgelegde doelstellingen niet halen of de regels niet naleven.

Maar ook hier gold de opmerking dat de opgelegde doelstellingen weinig ambitieus waren, waardoor de regering maar weinig boetes zou innen. De Minaraad wilde bovendien dat de netbeheerders die beter presteren dan de minimale resultaatsverplichting, beloond zouden worden.

25

Door de aanzienlijke toename van de inzet van biomassa bij de productie van elektriciteit was de Vlaamse overheid in 2007 verplicht om een aantal wijzigingen aan te brengen aan het juridische kader met betrekking tot de

¹⁷ Advies van 25 januari 2007 over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken. De SERV-partners onthielden zich.

toekenning van groenestroomcertificaten.¹⁸ De meeste artikelen uit het voorontwerp van het wijzigingsbesluit moesten zorgen voor een meer efficiënte werking van het systeem van groenestroomcertificaten dat opgezet werd om de productie van hernieuwbare energie te ondersteunen. De Raad stond daar volledig achter, maar vond tegelijk dat de Vlaamse Regering proactief werk moest maken van duurzaamheidscriteria voor de inzet van biomassa. Verder verzette de Raad zich tegen het bijstoken met biomassa in steenkoolcentrales omdat hierdoor marktverstoring optreedt. De Miniraad wees ten slotte op de noodzaak van het optrekken van de groenestroomdoelstelling om te vermijden dat de prijs van de certificaten snel en diep zou dalen. De Miniraad herhaalde dan ook zijn vraag aan de Vlaamse Regering om dringend werk te maken van de vaststelling van een groenestroomdoelstelling vóór het jaar 2018. Volgens het Vlaamse regeerakkoord moest deze doelstelling al in 2006 vastgelegd worden.

In het najaar van 2007 was **energie-efficiëntie** het centrale thema van de jaarvergadering van de EEAC (European Environment and Sustainable Development Advisory Councils). Op deze bijeenkomst stelde de EEAC een statement over energie-efficiëntie vast dat vervolgens overgemaakt werd aan de Europese Commissie. De Miniraad zette het ontwerpstatement al eerder om in een advies op eigen initiatief¹⁹, maar nam de paragraaf over het ETS niet over omdat dit in een apart advies uitgewerkt werd. Energie-efficiëntie werd beschouwd als de belangrijkste factor om op korte en middellange termijn de uitstoot van broeikasgasemissies te verminderen. Een verhoogde energie-efficiëntie is essentieel om de opwarming van de aarde te beperken tot 2°C boven het pre-industriële niveau, een doelstelling waarover er een ruime politieke en wetenschappelijke consensus bestond.

Het Actieplan voor Energie-efficiëntie van de Europese Commissie, bekrachtigd op de Europese Lenteraad in 2007, streefde naar een verhoging van energie-efficiëntie met 20% tegen 2020. Hoewel de Miniraad meende dat het economische besparingspotentieel mogelijk veel hoger lag, voorzag het actieplan in een vrij ambitieuze doelstelling. Toch zou het actieplan van de overheden in de lidstaten sterke en resolute acties vergen om het te realiseren. Cruciale domeinen waren een grotere energie-efficiëntie in de Europese gebouwen, evenals een betere efficiëntie van de producten

18 Briefadvies van 22 maart 2007 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van bepalingen inzake groenestroomcertificaten. De SERV-partners onthielden zich.

19 Advies van 28 juni 2007 over energie-efficiëntie: hoofdpijler voor een competitief, veilig en milieuvriendelijk Europees energiebeleid. De sociaaleconomische partners onthielden zich.

(vooral wagens en elektrische toestellen) die op de Europese markt te koop zijn. Bovendien was een sterkere integratie van energie-efficiëntie in alle beleidsdomeinen noodzakelijk voor het bevorderen van energiediensten, de juiste economische stimulansen en een verschuiving naar een nieuw energiegebruikparadigma.

De Raad stelde dat de Europese Unie enkel door doorgedreven en blijvende inspanningen in staat zou zijn om de transitie te realiseren naar de meest energie-efficiënte en kennisgebaseerde economie ter wereld die in staat moet zijn als motor te fungeren voor het welzijn van de bevolking en tegelijkertijd de klimaatverandering kan beperken.

De Vlaamse Regering wou vanaf 2008 een **E-peil van 70** laten gelden **voor alle nieuwbouw of verbouwingswerken aan scholen.**²⁰ De Minaraad meende dat het wettelijk verplichten van het E-peil van 70 een snelle en effectieve manier was om te komen tot energiezuinige schoolgebouwen. Bovendien gaf deze maatregel uitvoering aan de voorbeeldfunctie van de overheid. De meerkosten zouden volledig opgevangen worden binnen de infrastructuurkredieten onderwijs en vorming. Dit betekende in de praktijk echter dat de wachtlijst minder snel zou afgebouwd worden. De Minaraad vond het logisch dat de scholen steun zouden ontvangen voor de extra-investeringskosten, maar noch de nota aan de regering, noch de reguleringssimpactanalyse verklaarden waarom het principe van subsidiëring van de meerkost de voorkeur kreeg. Er bestonden immers nog andere instrumenten die voor dit beleidsdoel in aanmerking konden komen: bv. rentesubsidies of derdepartijfinanciering. Een voordeel van dergelijke systemen was dat de projecten gerealiseerd worden met een beperktere overheidssteun. Zo kunnen de uitgespaarde middelen ingezet worden om de wachtlijst verder te doen dalen. De Minaraad vroeg daarom om ook deze alternatieve instrumenten te onderzoeken. Het voorontwerp van decreet voorzag ook een proefproject met passief-scholen. De Minaraad was daarvan een grote voorstander. Ten slotte vroeg

20 Briefadvies van 5 juli 2007 over het voorontwerp van decreet betreffende energieprestaties in scholen. De SERV-partners onthielden zich.

de Raad ook voldoende middelen vrij te maken voor energiebesparing in de bestaande schoolgebouwen.

Via een ontwerpbesluit wenste de Vlaamse Regering eveneens het **energieprestatiecertificaat bij verkoop en verhuur van residentiële gebouwen** in te voeren.²¹ De Minaraad onderstreepte het belang van de energieprestatieregelgeving, maar vroeg een betere afstemming van alle regelgevende initiatieven binnen deze context. Het systeem van de vrijwillige energieadviesprocedure was volgens de Raad geen succes omdat het verzamelen en het invoeren van de gegevens veel tijd vergt en dus relatief duur is. De Raad begreep bijgevolg de overschakeling naar het Nederlandse systeem van energieprestatieaudits. De Minaraad vroeg dat het certificaat eenvoudig en begrijpelijk zou zijn, zodat de energieprestaties van gebouwen gemakkelijk vergeleken konden worden. Daarnaast was een systematisch toezicht bij de huursector noodzakelijk. De overheid moest daarbij werk maken van handhavingsmaatregelen.

De Minaraad pleitte ook voor het toegankelijk maken van de energieprestatiedatabank voor het brede publiek. De Raad had bovendien heel wat opmerkingen bij de erkenningsregeling voor de energiedeskundigen. Daarom vroeg de Raad bijkomende erkenningsvoorwaarden op het vlak van opleiding en ervaring, bijkomende maatregelen om de onafhankelijkheid van energiedeskundigen te garanderen en een verdere vereenvoudiging van de erkenningsstructuur. Ten slotte vond de Raad dat de overheid meer stimulerende maatregelen moest uitwerken en meer aandacht moest besteden aan informatie- en sensibilisatiecampagnes.

De verplichting om bij grote bouwprojecten expliciet te eisen dat de **haalbaarheid van verschillende (milieuvriendelijke) energiesystemen** vooraf onderzocht zou worden, was een onderdeel van de energieprestatieregelgeving voor gebouwen. De Vlaamse Regering koppelde die haalbaarheidsstudie aan de startverklaring en de bevoegde minister zou de technologieën vastleggen waarvoor een haalbaarheidsstudie noodzakelijk is.²² De Minaraad stelde als principe voor dat energiebesparing voorrang moet krijgen, waarna de resterende energie milieuvriendelijk (bij voorkeur hernieuwbaar) moet opgewekt worden. De verplichting om de bouwheer

-
- 21 Advies van 30 augustus 2007 over de invoering van een energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur en de uitvoering van de energieaudit. De SERV-partners onthielden zich.
- 22 Briefadvies van 30 augustus 2007 over het voorontwerp van besluit inzake de invoering van een haalbaarheidsstudie voor alternatieve energiesystemen. De SERV-partners onthielden zich.

een haalbaarheidsstudie te laten uitvoeren, volgens de Raad, een zeer efficiënte sensibiliseringsmaatregel. De Raad betreurde echter ten zeerste dat de Vlaamse Regering het potentieel van de maatregel niet ten volle benutte. Door van de haalbaarheidsstudie een kant en klare checklist te maken en vooral door de koppeling aan de startverklaring, dreigde de Vlaamse overheid deze maatregel te reduceren tot een bijkomende formaliteit voor de bouwheer. De Raad pleitte er daarom sterk voor om de haalbaarheidsstudie te koppelen aan de bouwvergunningaanvraag en de grootste zorg te besteden aan het opstellen van de checklist.

BODEM

Minaraad en SERV ontvingen tijdens de verlofperiode een adviesvraag over het **Vlarebo**.²³

Door de ongunstige timing konden de Raden geen uitgebreid advies formuleren en was er onvoldoende tijd om onder meer de normering van nabij te bekijken.

De Raden vonden het positief dat hun advies van januari 2006 over het Bodemsaneringsdecreet een grote doorwerking kende in het nieuwe Bodemdecreet en dat aan veel van deze elementen uitvoering werd gegeven in het nieuwe uitvoeringsbesluit. De Raden vroegen echter een betere afstemming met andere regelgeving, bijvoorbeeld het integreren van de Vlarebo-lijst in de Vlareem-lijst om te komen tot een eenduidig normeringskader voor alle stoffen (inclusief delfstoffen) die als bodem gebruikt worden.

De onderzoeksplichtige, wiens inrichting of activiteit op de Vlarebo-lijst voorkomt, zou volgens het ontwerp op geregelde tijdstippen een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren. De vijfjaarlijkse verplichting tot opmaak van een oriënterend bodemonderzoek verviel echter en werd vervangen door een tienjaarlijkse periodiciteit. De Raden begrepen waarom de vijfjaarlijkse verplichting werd geschrapt maar verwachtten bijzondere aandacht voor bedrijven in of nabij kwetsbare gebieden zoals waterwinningsgebieden.

29

²³ Gezamenlijk advies met de SERV van 30 augustus 2007 over het voorontwerp van Vlarebo 2007. De SERV keurde het advies goed op 31 augustus 2007.

Positief was dat het bestaande register van verontreinigde gronden werd uitgebreid tot een grondeninformatieregister waardoor een bodemattest heel wat informatie kan bevatten. De Raden pleitten er dan ook voor dat elk bodemattest een niet-technische samenvatting zou bevatten zodat het attest op een correcte wijze geïnterpreteerd kan worden. Bovendien waren SERV en Minaraad ook voorstander van een e-loket waar de bodemattesten door iedereen gratis geraadpleegd kunnen worden.

AFVALBEHEER

In het **Verzameldecreet Leefmilieu, Energie en Openbare Werken**²⁴ stelde de Vlaamse Regering voor om de clausule, die bepaalde dat het nuttig toepassen van gevaarlijke afvalstoffen enkel kon in vergunningsplichtige inrichtingen, te schrappen uit het Afvalstoffendecreet. De Minaraad was nochtans voorstander van dit principe, maar vond ook dat afvalstromen waarvoor de sectorale eisen niet in verhouding staan met het risico voor milieu en gezondheid in aanmerking mochten komen voor een nuttige toepassing in meldingsplichtige inrichtingen.

SERV en Minaraad hadden in juli 2007 ernstige bedenkingen bij het **sectorale uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie**²⁵: de financiering ervan was niet gedekt, er bestond onduidelijkheid over het bindende karakter van de plandoelstellingen en een concreet plan van aanpak ontbrak. Het planproces was bovendien slecht afgestemd op dat van bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Niettemin was er volgens de Raden dringend nood aan een werkbaar plan. Zij formuleerden daarom een aantal aanbevelingen. Zo moest er op korte termijn werk gemaakt worden van een concreet plan van aanpak waarin beschreven zou worden wie wat – en vooral tegen wanneer – moest doen. Dit gold in het bijzonder voor het vastleggen van prioriteiten per deelbekken, bekken en op niveau van het Vlaamse Gewest. Verder was er nood aan een consistente visie voor acties ter preventie van

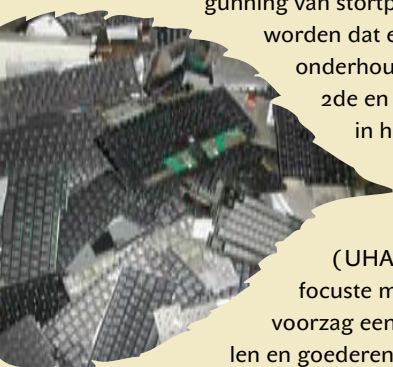

©
IGNACE
DECANCO

²⁴ Advies van 25 januari 2007 over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken. De SERV-partners onthielden zich.

²⁵ Gezamenlijk advies met de SERV van 5 juli 2007 over het Sectoraal Uitvoeringsplan Bagger- en Ruimingsspecie. De SERV keurde het advies goed op 10 juli 2007.

bodemerosie en voor acties om het hergebruik van specie te bevorderen. De vergunde stortcapaciteit moest verduidelijkt worden en er moesten criteria uitgewerkt worden op basis van gezondheidseffecten voor de vergunning van stortplaatsen. Bij de financiering moest erover gewaakt worden dat er ook middelen besteed werden aan permanente onderhoudswerken, aan ruimsingswerken in waterlopen van 2de en 3de categorie en aan preventieacties, onder andere in het kader van het herstel van de riviermorfologie.

© JURGEN SLEEWAEGEN

Het ontwerp van **Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen** (UHA) bouwde verder op het UHA 2003-2007, maar focuste meer op de eerste fasen van de productketen.²⁶ Het voorzag een globale aanpak vanaf de productie van materialen en goederen tot de eindverwerking van het huishoudelijk afval.

Het ontwerpplan werkte, naast een verdere selectieve inzameling van afvalstoffen, aan een verbetering van het aanbod aan milieuvriendelijke producten. SERV en Minaraad onderschreven dit streven, maar vonden het ontwerpplan niet altijd even duidelijk over de wijze om tot een milieuvriendelijke productie en een gesloten materialenkringloop te komen. Verder pleitten de Raden voor het internaliseren van de afvalkost en drongen ze aan om de afzet van recyclagematerialen te verbeteren.

2.4 Water & zee

MARITIEM GROENBOEK

Met het **Maritiem Groenboek** wou de Europese Commissie in 2007 het debat over het toekomstig Europees maritiem beleid op gang brengen.²⁷ De eerder goedgekeurde Europese Thematische Mariene Strategie werd de milieubasis voor het Groenboek. De Minaraad waarschuwde ervoor dat deze thematische strategie niet mocht uitgehold worden en wees erop dat het Groenboek ook rekening moest houden met andere Europese milieuriichtlijnen en verdragen.

31

²⁶ Gezamenlijk advies met de SERV van 25 oktober 2007 over het ontwerp van Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen. Het Dagelijks Bestuur van de SERV bekrachtigde het advies op 7 november 2007.

²⁷ Advies van 22 maart 2007 over het groenboek *'Naar een toekomstig maritiem beleid voor de Unie: een Europese visie op de oceanen en zeeën'*. Voka onthield zich.

De Raad steunde de ecosysteemgerichte benadering van het Groenboek omdat ze leidde tot een geïntegreerde aanpak. Andere uitgangspunten zoals het behoud van biodiversiteit, het voorzorgsbeginsel, de participatie van belanghebbenden en de analyse van de socio-economische impact, waren voor de Raad eveneens essentieel voor het EU maritieme beleid. De Raad onderschreef ook de verscheidenheid van ecosystemen en de gevolgen daarvan voor een regionale ecosysteemgerichte aanpak.

De mariene ruimtelijke planning moest een belangrijk instrument worden. Volgens de Minaraad was het heel nuttig geweest als de EU voor haar bevoegdheden strategische visies zou ontwikkelen en opleggen om een eenduidige aanpak door de verschillende lidstaten te garanderen. Naast de algemene principes voor het maritiem beleid pleitte de Raad ervoor dat de ruimtelijke planning ook de internationale engagementen zou honoreren. Overigens zouden de lidstaten op het vlak van het mariene ruimtelijke beleid moeten samenwerken.

Daarnaast was de toepassing van de 'Clean ship'-benadering voor de totale levensduur van schepen belangrijk. Bijzondere nadruk werd ook gelegd op de voortrekkersrol die de EU moet spelen binnen de internationale scheepvaart. Het havenbeleid zou, volgens de Raad, open moeten staan voor het geïntegreerde beheer van kustgebieden (ICZM) en het relevante milieu- en natuurbeleid. Een geïntegreerde planning van de EU-transportmodi zou moeten leiden tot een beleid dat energie-efficiënt is, spaarzaam is voor natuurlijke hulpbronnen en milieuschade vermijdt.

De Raad stelde dat integratie met het milieubeleid belangrijk was voor de visserijsector en dat acties tegen alle vormen van niet-duurzame visserij noodzakelijk waren. Dit impliceerde onder andere meer regulering voor industriële visserij en aanmoediging van lokale visserij. Om een Europees draagvlak op te bouwen voor duurzame visserij, vond de Raad dat de EU rekening moest houden met de socio-economische gevolgen van duurzame visserij op korte en lange termijn en met de regels die werden opgesteld in het kader van het EU-visserijbeleid.

©
TIM
BLOCKX

Om de levenskwaliteit in kustgebieden in stand te houden en om deze gebieden minder kwetsbaar te maken voor risico's kwam de Raad op voor de ontwikkeling van robuuste natuur als eerste stap. Verder wou de Minaraad dat de EU de gevolgen van de klimaatverandering zou inschatten en dat ingrepen tot aanpassing zouden gebeuren.

WATERBEHEER

In het **Verzameldecreet Leefmilieu, Energie en Openbare Werken**²⁸ stelde de Vlaamse Regering voor om planologische en stedenbouwkundige attesten op te nemen onder de watertoets. De Minaraad stond daar positief tegenover, maar de beperking van het werkingsgebied van de watertoets steunde de Raad niet. Hij vroeg wel om het toepassingsgebied van de waterparagraaf te verduidelijken en via standaardformuleringen een oplossing te bieden aan de vermeende administratieve overlast. Het werken met positieve en negatieve lijsten verhoogt de werkbaarheid, maar kan ook ernstige nadelen hebben. Niet alle plannen en vergunningen worden vermeld en er zullen altijd gevallen zijn die net wel of net niet binnen een lijst passen. De Raad vreesde daarbij vooral dat het werken met lijsten tot een uitholling van de watertoets zou leiden. Daarom drong de Raad erop aan dat de Vlaamse overheid scrupuleus zou waken over het toepassingsgebied en bijzonder omzichtig zou omspringen met het toestaan van uitzonderingen op de voorgestelde lijst.

Minaraad en SERV formuleerden in een gezamenlijk advies hun aanbevelingen bij het voorbereidende document voor de opmaak van de **stroomgebiedbeheerplannen van Schelde en Maas**.²⁹ Het document bevatte een tijdschema, een werkprogramma en een overzicht van de belangrijkste waterbeheerkwesties. De Raden onderschreven het vooropgestelde tijdschema, maar vroegen om de nodige middelen te voorzien voor de uitvoering ervan. Ze drongen aan op een grotere

33

²⁸ Advies van 25 januari 2007 over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken. De SERV-partners onthielden zich.

²⁹ Gezamenlijk advies met de SERV van 26 april 2007 over de waterbeheerkwesties.

betrokkenheid van het middenveld bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen. SERV en Minaraad ondersteunden de vijf waterbeheerkwesties, maar drongen aan op meer onderlinge afstemming. De economische analyse was volgens de Raden onvoldoende uitgewerkt. Een onderbouwde beleidsvisie over de kostendoorrekening ontbrak. De Raden pleitten er ten slotte voor om de klimaatverandering volwaardig mee te nemen bij de uitwerking van de stroomgebiedbeheerplannen.

2.5 Open ruimte

FONDS GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

Via het **programmadecreet ter begeleiding van de begroting 2007**³⁰ richtte de Vlaamse Regering het Fonds Gemeenschappelijk Landbouwbeleid op. Met dit fonds wilde ze onder meer de betalingen behandelen die niet voor communautaire financiering in aanmerking komen. Voor de Minaraad was het echter onduidelijk welke concrete maatregelen of activiteiten gefinancierd zouden worden. Bovendien wees de Raad op de terugvorderingen in het kader van het Europese plattelandontwikkelingsbeleid. Het was onduidelijk in hoeverre hiervoor een apart Fonds Platteland zou opgericht worden. De Raad pleitte ervoor dat de overheid de teruggevorderde middelen voor de milieu- en natuurbeheersmaatregelen opnieuw zou inzetten voor beheersovereenkomsten.

BIODIVERSITEIT

Vlaanderen kende vorig jaar nog geen teelt van genetisch gemodificeerde gewassen (GGG's). Nochtans liet de Europese Unie de teelt van enkele GGG's al toe en staat de deur open voor nog meer Europese erkenningen. SERV en Minaraad waren dan ook blij dat de Vlaamse Regering in 2007 werk maakte van een decreet dat de **co-existentie of het 'samengaan' van GGG's met de overige landbouwgewassen** regelde.³¹ Dit moest immers eventuele problemen van vermenging vermijden, aangezien landbouwers niets in de weg staat om GGG's te telen, zodra de gewassen Europees erkend zijn.

Toch hadden de Raden meerdere bedenkingen bij de voorgestelde regeling. Vooreerst moest de Vlaamse Regering zo snel mogelijk uitvoeringsbesluiten

30 Briefadvies van 26 april 2007 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007. De SERV-partners onthielden zich.

31 Gezamenlijk advies met de SERV van 24 mei 2007 over het voorontwerp decreet organisatie co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen.

opstellen die het decreet concreet invullen. Deze besluiten moeten onder andere de modaliteiten voor het schadevergoedingssysteem verduidelijken en het begrip 'economische schade' preciseren. Ze worden best gelijktijdig met het kaderdecreet van kracht. Ook de werkbaarheid van de regeling via het fonds was onzeker. Zo was het niet duidelijk hoe hoog de bijdragen voor de GGG-landbouwers zouden zijn. Het bleef dus koffiedik kijken om te achterhalen of het fonds aan alle vragen tot vergoeding tegemoet zou kunnen komen. De Raden drongen er dan ook op aan om een mechanisme in te stellen zodat iedereen die recht heeft op een schadevergoeding deze ook zou krijgen.

De Vlaamse regeling kaderde binnen de Europese richtsnoeren voor co-existentie. SERV en Minaraad stelden vast dat deze richtsnoeren een beperkt toepassingsgebied hebben. Co-existentie wordt ingevuld als het voorkomen van economische schade en het uitwerken van een economische schaderegeling tussen landbouwers bij eventuele vermenging. Andere elementen inzake het samengaan van landbouw van GGG met overige vormen van landgebruik worden hierdoor niet meegenomen. De richtsnoeren gaan er immers vanuit dat specifieke co-existentiemaatregelen ter bescherming van milieu en gezondheid, zo nodig, meegenomen worden in de erkenning van het GGG. Milieuschade wordt in een afzonderlijke regeling behandeld. De Raden waren er echter van overtuigd dat er nog hiaten bestonden tussen de bestaande en de in ontwerp zijnde Vlaamse en federale regelgeving enerzijds en het (voorontwerp) co-existentiedecreet anderzijds. Ze vroegen de overheid dan ook om op dit vlak te zorgen voor een goede afstemming tussen de Vlaamse en federale initiatieven of wetgeving ter zake.

Begin november 2007 ontving de Minaraad het voorontwerp van **Soortenbesluit** ter kennisgeving.³² Het stond de Raad vrij hierover advies uit te brengen. De Raad ging hier op in, maar drong er wel op aan dat de

32 Advies van 29 november 2007 over het besluit houdende bescherming van natuurlijk in het wild voorkomende dier- en plantensoorten in het Vlaamse Gewest. Het advies werd unaniem vastgesteld.

Vlaamse Regering het ontwerp van Soortenbesluit na goedkeuring effectief ter advisering zou voorleggen aan de Miniraad.

De Raad wees op de noodzakelijke inhaalbeweging en het Soortenbesluit was daarbij een eerste stap in het oplossen van een aantal knelpunten. Met het voorontwerp van Soortenbesluit werd bijvoorbeeld een eerste stap gezet in de noodzakelijke vereenvoudiging van de wetgeving inzake soortenbescherming in Vlaanderen. In het voorontwerp lagen echter nog diverse kansen tot verdere vereenvoudiging. De Raad benadrukte tevens de noodzakelijke afstemming met andere lopende wetgevende initiatieven over het soortenbeleid zoals onder meer de wijziging aan het Natuurdecreet, het Besluit Instandhoudingsdoelstellingen voor Speciale Beschermingszones en het Jachtopeningsbesluit. De Raad ging ervan uit dat het voorontwerp gericht was op de volledige implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Of dit effectief het geval was, kon de Raad echter niet achterhalen omdat de toelichtingsnota bij het besluit niet werd bezorgd.

Naast de invulling van de artikelen 51 en 52 van het Natuurdecreet greep het voorontwerp van Soortenbesluit ook in op andere bepalingen van het Natuurdecreet. Dit gold onder meer voor het hoofdstuk II inzake de onderbouwing van het soortenbeleid, dat sterk samenhangt met artikel 10 (natuurrapport) en artikel 11 (natuurbeleidsplan) van het Natuurdecreet. De Raad wees hierbij op de noodzakelijke afstemming. De Raad drong ook aan op een herindeling van het voorontwerp van Soortenbesluit naar de onderbouwing, de planning en de uitvoering van het Soortenbesluit. Deze herindeling zou het besluit duidelijker en eenvoudiger maken.

OPPERVLAKTEDELFSTOFFEN

Het voorontwerp van **algemeen oppervlakteдельникstoffenplan (AOD)** is een eerste stap om meer planmatig om te gaan met ontginningen van klei, leem, zandsoorten enz.³³ SERV en Miniraad vinden het AOD in essentie

33 Gezamenlijk advies met de SERV van 27 september 2007 over het voorontwerp algemeen oppervlakteдельникstoffenplan. Het SERV-DB bekrachtigde het advies op 3 oktober 2007.

echter een economisch plan. De behoefte-raming was immers gebaseerd op de ontgonnen hoeveelheden en op de huidige verwerkingscapaciteit bij de sector. In het plan werd de duurzaamheid van het huidige ontginningstempo niet ter discussie gesteld. De ramingen waren zelfs vrij ruim, omdat het plan uitging van een verdere groei in de bouwsector. De mogelijke efficiëntiewinst door innovaties of door beleidsopties voor zuinig en doelmatig gebruik werd echter niet verrekend. Volgens Minaraad en SERV moest het AOD stimuli voor ecodesign en dematerialisatie aanreiken, zodat minder grondstoffen gebruikt zouden worden om een gelijkwaardig product te produceren.

De hoeveelheid delfstoffen die op een geologische, ecologische en maatschappelijk verantwoorde wijze kan ontgonnen worden, is eindig. Het ontginnen moet dus op elk planningsniveau afgewogen worden ten opzichte van de sociale en ecologische aspecten. Om de milieueffecten van het AOD te onderzoeken, werd het integratiespoor voor de milieueffectrapportering (MER) gevolgd. Het MER werd dus in het oppervlakedelfstoffenplan zelf geïntegreerd. Dit integratiespoor was echter nog maar beperkt ingevuld. Ook de impact van het plan op de werkgelegenheid was zeer vaag.

De acties in het actieplan 'alternatieve materialen' waren voornamelijk gericht op onderzoek en informatie. SERV en Minaraad pleitten ervoor om concrete acties en maatregelen op te nemen in het actieplan. Deze zouden het gebruik van alternatieven effectief moeten stimuleren en moeten aansturen op een zuiniger en voorzichtiger gebruik van primaire delfstoffen. De Raden vroegen hier zo snel mogelijk werk van te maken en deze acties en maatregelen ook in de praktijk te brengen.

De Raden vroegen ten slotte uitdrukkelijk dat het AOD enkel zou ingaan op oppervlakedelfstoffen zoals gedefinieerd in het Oppervlakedelfstoffendecreet. Grind, dat via het Grinddecreet geregeld wordt, valt dus niet onder het Oppervlakedelfstoffendecreet.

REGIONALE LANDSCHAPPEN

Elk jaar wordt de Minaraad gevraagd om de **werkingsverslagen van de regionale landschappen** (RL) te evalueren.³⁴ De voorbije jaren heeft de Raad al meermaals aangedrongen op een grondige evaluatie en bijsturing van het instrument regionale landschappen. Dit was vorig jaar nog niet gebeurd, maar toch werd de erkenning van zeven regionale landschappen verlengd en legden de ministeriële besluiten voor de hernieuwing van de definitieve erkenning bijkomende voorwaarden op aan de regionale landschappen.

Het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen werd echter niet in deze richting gewijzigd of bijgesteld. Dit bemoeilijkte zowel de werking van de regionale landschappen als de adviesverlening over de regionale landschappen door de Minaraad en door het ANB. Daarom vroeg de Minaraad aan de regering om dringend de criteria voor regionale landschappen te stroomlijnen en dit bij voorkeur via een grondige evaluatie van de werking van de regionale landschappen en een herziening van het uitvoeringsbesluit.

Zeven regionale landschappen waren op de hoogte van de bijkomende voorwaarden die verbonden werden aan de verlenging van hun definitieve erkenning, maar hielden daar geen rekening mee toen ze hun jaarverslagen opmaakten. Enkel het Regionale Landschap Noord-Hageland had zich de moeite getroost om via een leeswijzer een beperkte aanzet te geven. De regionale landschappen die niet voldeden aan de extra criteria van de ministeriële besluiten, werden door de Raad systematisch negatief beoordeeld.

In de tweede helft van 2007 wou het **Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen** (RLVA) zijn werkgebied uitbreiden met de gemeenten Sint-Lievens-Houtem, Zwalm en Geraardsbergen.³⁵ Door het ontbreken van een duidelijk beleidskader en een juridisch kader voor het werkingsgebied van regionale landschappen wenste de Minaraad zich te onthouden bij de uitbreidingsvraag van het RLVA.

© DIRK
LUYTTENDAEL

34 Advies van 28 juni 2007 over de werking van de regionale landschappen. Het advies werd unaniem vastgesteld.

35 Briefadvies van 27 september 2007 over de uitbreiding van het werkingsgebied van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen. Het briefadvies werd unaniem goedgekeurd.

2.6 Ruimtelijke ordening & mobiliteit

ARCHEOLOGIE

Het **Europese Verdrag van Valletta** bundelt de algemene principes **ter bescherming van het archeologische erfgoed**. België heeft dit verdrag ondertekend in 2002, maar ook de regio's moesten hier vorig jaar nog mee instemmen per decreet. De Minaraad spitste zich in zijn advies vooral toe op artikel 5 van het verdrag dat de integratie van archeologie in het milieu- en ruimtelijkeordeningsbeleid aanhaalt.³⁶ De Raad stelde dat er decretaal voldoende garanties waren dat de milieueffectenrapportage (MER) rekening zou houden met de bescherming van de archeologische vindplaatsen en hun context.

De Minaraad vond de integratie in het ruimtelijkeordeningsbeleid minder evident, omwille van de factor ongekend onroerend erfgoed. In de planningsfase was het belangrijk dat de sectoren door onderling overleg zouden komen tot de opmaak van een archeologische risicokaart en een GEWAS-kaart (gekende waardevolle archeologische sites). In afwachting van een GEWAS-kaart, suggereerde de Minaraad om tijdens de vergunningsperiode een gelijkaardige procedure te volgen als bij de watertoets. Voor niet-MER-plichtige projecten die betrekking hebben op archeologisch erfgoed, pleitte de Minaraad voor het opnemen van een archeologieparagraaf in de motivering van een vergunningsbeslissing. Dit mocht echter geen gevolgen hebben voor de termijnen van de bestaande advies- en vergunningsprocedures. Zodra er een GEWAS-kaart zou zijn, kon deze volgens de Minaraad opgenomen worden in het plannenregister en zou de regeling voor niet-MER-plichtige vergunningen overbodig worden.

Ten slotte vroeg de Minaraad aandacht voor de financiering van het archeologische onderzoek zodat dit de bescherming van het archeologische erfgoed niet in de weg zou komen te staan.

39

³⁶ Briefadvies van 25 januari 2007 over de principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europese Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992, door België ondertekend op 30 januari 2002. Het briefadvies werd unaniem vastgesteld.

HERSTELFONDS

Het Herstelfonds staat in voor de ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van het recht van voorkoop en onteigeningen van het decreet Ruimtelijke Ordening. Via het **programmadecreet ter begeleiding van de begroting 2007**³⁷ verruimde de Vlaamse Regering de toepassing van het Herstelfonds door ook de ontvangsten en uitgaven van vijf andere decreten toe te kennen aan dit fonds. De Miniraad vreesde echter dat dit de transparantie van de inkomsten en uitgaven niet ten goede zou komen. Bovendien stelde de Raad voor om de inkomsten van het decreet over de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers- en studentenkamers en deze in het kader van de Vlaamse Wooncode niet op te nemen in het Herstelfonds. Deze decreten hebben immers minder affiniteit met ruimtelijke ordening en de doelstellingen van de decreten sluiten niet nauw aan bij de achterliggende doelstelling van de overige decreten die willen aansturen op en investeren in een goede ruimtelijke ordening.

ONDERGRONDSE KABELS EN LEIDINGEN

Miniraad en SERV stonden achter de installatie van een uniek loket – het KLIP – waar **informatiecentralisatie en -uitwisseling door leidingbeheerders** verplicht wordt gecentraliseerd.³⁸ Hierdoor zou een planaanvrager snel weten wie welke leidingen in het plangebied heeft. De installatie van het unieke loket impliceerde wel dat de aanvrager ook moest voldoen aan bestaande sectorale en federale wetgevingen. De Raden drongen erop aan dat het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) de elektronische integratie van de informatie snel zou uitvoeren zodat de planaanvrager slechts één digitaal document hoeft te raadplegen.

Ten slotte vroegen de Raden een afstemming van de verschillende geplande werken op het openbare domein. Dit moest mogelijk worden doordat de leidingbeheerders en planaanvragers niet alleen zouden beschikken over gecentraliseerde gegevens van de leidingen en kabels, maar ook over de geplande werken, waardoor ze beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

AANVULLENDE VERKEERSREGLEMENTEN

Naast de algemene verkeersreglementering kunnen gemeenten **aanvullende verkeersregels** opstellen om tegemoet te komen aan concrete en lokale

37 Briefadvies van 26 april 2007 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007. De SERV-partners onthielden zich.

38 Gezamenlijk briefadvies met de SERV van 30 augustus 2007 over het ontwerp van decreet houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen.

noden. Vanaf 1 januari 2008 moet het Vlaamse Gewest hierop toezicht houden. Daarom heeft de Vlaamse Regering vorig jaar een nieuwe algemene regeling uitgewerkt die meer aandacht besteedt aan de autonomie van de gemeenten en die de procedure voor gemeentelijke wegen inkort.³⁹ De Minaraad vroeg om bij het opmaken van aanvullende reglementen rekening te houden met de mogelijke positieve relatie tussen verkeersreglementen en -maatregelen gericht op verkeersveiligheid en milieuwinst. De Minaraad stelde voor om voorbeelden hiervan in de databank op te nemen.

De Raad pleitte ook voor uniforme regels en om een overlegmoment tussen gemeenten in te schrijven voor grensoverschrijdende wegen. De Raad vroeg de bevoegdheid om aanvullende verkeersreglementen op te stellen, toe te wijzen aan de verantwoordelijke wegbeheerder. Ook de provincies moesten bijgevolg initiatiefrecht krijgen. Hierbij stelde de Raad een afwijking voor: gemeenten en provincies moesten de mogelijkheid krijgen om het Vlaamse Gewest te vragen om een aanvullend reglement op te stellen voor een gewestweg. Bij gebrek aan een antwoord binnen een bepaalde termijn zou het recht om een aanvullend reglement op te maken toegewezen worden aan de aanvrager. Dezelfde redenering ging op voor provinciewegen. Ten slotte stond de Minaraad positief tegenover het systeem van administratieve boetes, maar pleitte de Raad ervoor om het systeem uit te breiden tot gemeentelijke wegen, indien dit juridisch mogelijk zou zijn.

HAVENS

Het Havendecreet voorziet dat de Vlaamse Regering **subsidies** kan toekennen **aan de havenbedrijven voor investeringen in de haveninterne basisinfrastructuur en de uitrustingsinfrastructuur**. De regering wenste het besluit dat de procedureregels van deze financiële tegemoetkomingen regelt, in het najaar van 2007 aan te passen.⁴⁰

41

39 Gezamenlijk briefadvies met de SERV van 30 augustus 2007 over het voorontwerpdecreet betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer.

40 Briefadvies van 27 september 2007 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden voor en de procedures tot toekenning, wijziging en intrekking van projectgebonden subsidies en medefinanciering aan de havenbedrijven, alsmede betreffende de subsidie- en medefinancieringspercentages.

De eerste voorwaarde voor het toekennen van subsidies of medefinanciering was de significante meerwaarde van de realisaties voor het Vlaamse havenbeleid. De Miniraad ondersteunde dit, maar vroeg ook een toetsing aan de visie van de strategische havenplannen. De Raad stelde ook voor om alle elementen uit het verslag van het Rekenhof over het Deurganckdok in overweging te nemen voor het besluit. De Raad pleitte vervolgens voor garanties voor de uitvoering van sociaaleconomische naast ecologisch mitigerende maatregelen. Cruciaal daarbij was de garantie dat de middelen ter beschikking stonden. Ten slotte drong de Miniraad erop aan om subsidiëring of medefinanciering slechts mogelijk te maken indien de vereiste vergunningen voor het hele project gegarandeerd konden worden.

2.7 Participatie & lokale besturen

EDUCATIE VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Vlor en Miniraad onderschreven samen de grote lijnen van de UNECE-strategie die het VN-decennium voor educatie voor duurzame ontwikkeling (2005-2014) verder uitwerkt.⁴¹ De Raden kwamen tot het besluit dat **educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO)** geen nieuw vak hoefde te zijn **in het leerplichtonderwijs**. Maar EDO kan wel bij meerdere vakken zoals gezondheidszorg, natuur- en milieueducatie, burgerzin enz. betrokken worden. Het leggen van inhoudelijke dwarsverbanden is daarbij essentieel.

Niet enkel scholen hebben de taak om EDO in het leerplichtonderwijs te brengen. Andere partners zoals onder meer NGO's en overheidsinstellingen bieden bijvoorbeeld educatieve pakketten of cursussen aan. De samenwerking tussen onderwijs en andere partners heeft een belangrijke meerwaarde, aangezien de expertise gebundeld wordt. De knowhow van scholen was volgens de Raden wel nodig om het aanbod aan cursussen en zovoort af te stemmen op de eigenheid van het leerplichtonderwijs en om deze te kunnen implementeren in scholen. De coördinatie van het aanbod aan en de informatiedoorstroming naar de scholen waren aandachtspunten. Miniraad en Vlor vroegen hun bevoegde ministers om te communiceren over het bestaan van de UNECE-strategie en het engagement van de Vlaamse overheid daarin. Ze hoopten dat een breed en permanent debat op gang zou komen over de implementatie van EDO.⁴²

41 Gezamenlijk advies met de Vlor van 22 maart 2007 over educatie voor duurzame ontwikkeling in het leerplichtonderwijs.

42 De NME-werkgroepvoorzitter Guido Van Steenberghe moest op 24 april 2007 het Vlor-Miniraadadvies toelichten op het EDO-platform en kon daardoor niet aanwezig zijn op de raadszitting waarop het advies werd vastgesteld.

De Minaraad onderzocht zelf nog enkele **knelpunten en potenties op organisatorisch en beleidsmatig vlak voor de implementatie van het VN-decennium voor EDO en de bijhorende UNECE-strategie**.⁴³ Aangezien interdepartementale samenwerking en partnerschappen essentieel zijn om van educatie voor duurzame ontwikkeling een succes te maken, moeten deze samenwerkingsverbanden een stevige verankering krijgen. De Raad vroeg de overheid onderzoek te doen naar doelgroepprofielen, zodat EDO op een aangepaste wijze gebracht kan worden en zodat het EDO-beleid hierdoor gesteund wordt en aanknopingspunten krijgt. Initiatieven die inzetten op kennisontwikkeling, -verbreding en verdieping moeten ondersteund worden.

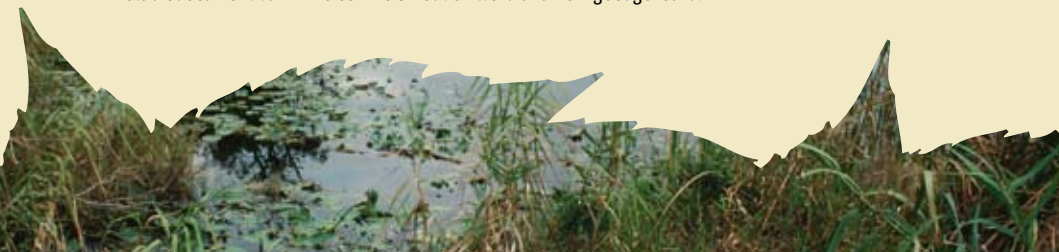
Vanuit zijn kennis van NME en vanuit zijn bevoegdheid voor leefmilieu gaf de Raad te kennen dat hij ook wou blijven adviseren over EDO-gerichte NME. De Raad wou ook dat de Vlaamse overheid minstens de Vlor zou betrekken voor de strategische advisering over EDO, naar analogie met de twee trekkers voor de implementatie van EDO in het kader van het VN-decennium voor EDO.

De Minaraad wees er verder op dat de overheid voldoende budgetten, middelen en mensen moest voorzien om de EDO-werking te ondersteunen op het vlak van coördinatie, onderzoek en communicatie. De UNECE-strategie stelde immers expliciet dat het verzekeren van voldoende financiële middelen om de strategie te implementeren de allereerste voorwaarde was voor welslagen.

Een scherpere afbakening van de taakverdeling tussen de bevoegde beleidsdomeinen is noodzakelijk om tot een goede budgettaire verdeling te komen. 'Geïntegreerde' budgetten tussen overheidsdiensten bieden mogelijkheden voor EDO. Daarnaast kunnen bestaande projectfondsen bijvoorbeeld aangesproken worden voor EDO-gerichte projecten en acties.

43

⁴³ Advies van 22 maart 2007 over de organisatorische en beleidsmatige inschakeling en afstemming van natuur- en milieueducatie in de beleidsontwikkelingen rond EDO. Het advies baseerde zich op een studiedocument van Anneleen De Smedt en werd unaniem goedgekeurd.

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST 2008-2013

Het Vlaamse Gewest sluit sedert 1992 vrijwillige overeenkomsten af met gemeenten en provincies om het milieubeleid op lokaal niveau te stimuleren. Voor de periode 2008-2013 werkte de Vlaamse Regering in de loop van 2007 een **nieuwe samenwerkingsovereenkomst** uit⁴⁴. Minaraad en SERV vonden het positief dat de Vlaamse Regering verder wou gaan met deze formule, omdat het leidt tot een professionalisering van het lokale milieubeleid en bijdraagt tot visieontwikkeling en acties op het terrein. Niettemin waren de Raden ontgoocheld over de opgelopen vertraging tijdens de ontwikkelingsfase, want de adviesvraag werd pas op 5 december 2007 voorgelegd aan de Raden.

De Raden ondersteunden de doelstelling om de instapdrempel voor gemeenten te verlagen, maar stelden duidelijk dat dit niet ten koste van het ambitieniveau van de basisdoelstellingen mocht gaan. Daarnaast vonden SERV en Minaraad dat de gemeenten onvoldoende gestimuleerd werden om een hoger onderscheidingsniveau te halen. Daarom stelden de Raden voor om de gemeenten gradueel meer te vergoeden naargelang ze meer doelstellingen of punten halen. De meerwaarde van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst zat volgens de Raden in de projectmodule, omdat deze de gemeenten en provincies toelaat om eigen ideeën uit te werken. Om de kwaliteit van de projecten te garanderen, pleitten de Raden voor duidelijke selectiecriteria. Daarbij gaven zij themaoverschrijdende projecten voorrang op andere.

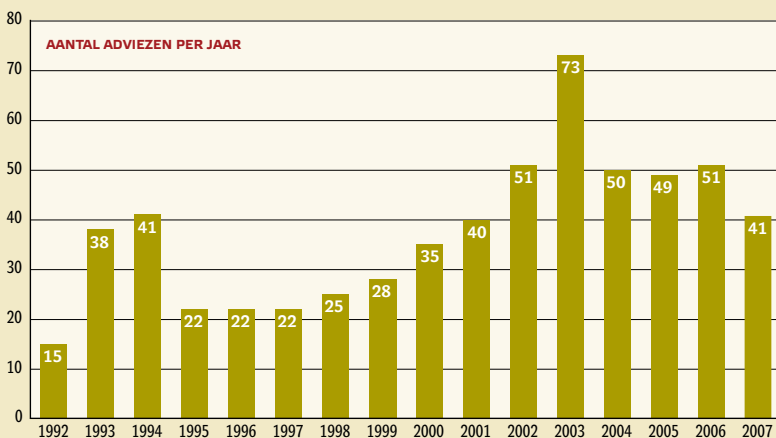
Minaraad en SERV vroegen de Vlaamse Regering ook voldoende middelen te voorzien voor de samenwerkingsovereenkomst. Want samen met de Inspectie van Financiën vreesden ze dat de voorziene middelen niet zouden volstaan. Ten slotte drongen SERV en Minaraad aan om de rapportagelast niet onnodig zwaar te maken en deze te beperken tot het overmaken van het milieujaarprogramma.

⁴⁴ Gezamenlijke advies met de SERV van 13 december 2007 over de Samenwerkingsovereenkomst met Gemeenten, Provincies, BBL en VODO 2008-2013.

3 Processen 2007

3.1 Interne processen

In 2007 werden 41 adviezen vastgesteld in 15 raadszittingen. Het aantal adviezen ligt lager dan de voorbije jaren. Het verschil situeert zich louter en alleen in een beperkter aantal adviesvragen (2006=44, 2007=32). Net voor het zomerverlof en op het einde van het jaar ontving de Raad evenwel een reeks adviesvragen met een korte adviesprocedure. Daardoor zag de Raad zich genoodzaakt om vier extra vergaderingen in te lassen⁴⁵ bovenop de op 7 december 2006 vastgelegde maandelijkse vergaderdata. Omdat spoedvergaderingen buiten de normale planning vallen en op korte termijn worden vastgelegd, is niet gegarandeerd dat het quorum gehaald wordt. Daarom roept de voorzitter het grote belang van het advies en de hoogdringendheid (korte termijn) in als gewichtige redenen om van art. 12§1⁴⁶ van het huishoudelijk reglement af te wijken.

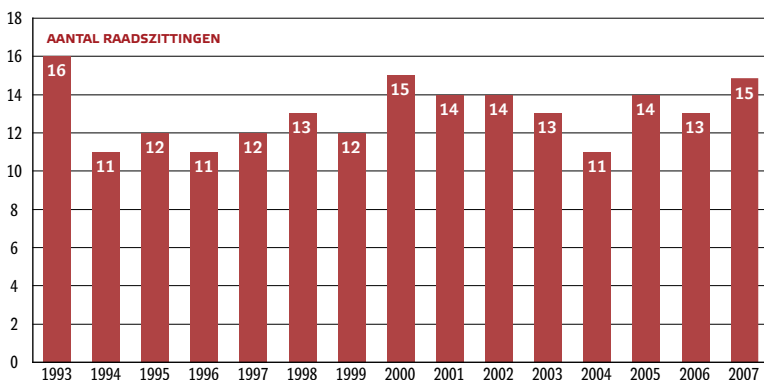

45

45 Extra vergaderingen vonden plaats op 5 juli 2007, 15 oktober 2007, 8 november 2007 en 13 december 2007.

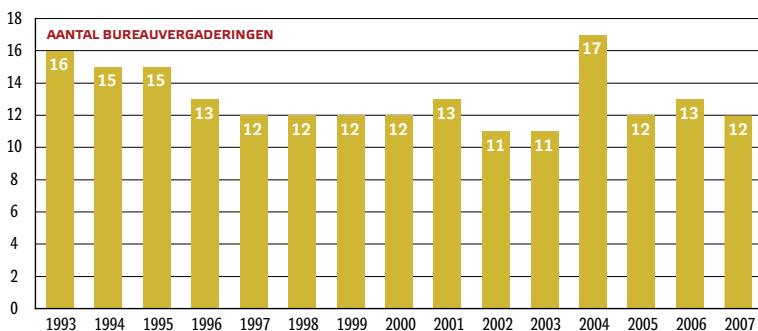
46 "De Raad kan alleen maar geldig beslissen als bij de stemming ten minste de helft van de stemgerechtigde leden of hun plaatsvervangers aanwezig is. De Voorzitter kan om gewichtige redenen en na uitdrukkelijke motivering van deze bepaling afwijken."

Van de 41 adviezen werden er 9 op eigen initiatief opgemaakt. Dit gebeurde vooral tijdens de eerste helft van het werkjaar en hierdoor werd het beperkte aantal adviesvragen passend opgevangen. De Raad stelde 18 adviezen unaniem vast, waarvan 11 gezamenlijke adviezen met de SERV en 1 met de Vlor (zie 5.3). Deze aantallen bevestigen de ingeslagen weg van de voorbije jaren (2004=2, 2005=9, 2006=13) om meer en meer samen te werken met andere adviesorganen. Het hoge aantal onthoudingen van de SERV-partners (19 maal) kan verklaard worden door de vele adviesvragen over energiedossiers, waarover de SERV liever alleen adviseert.

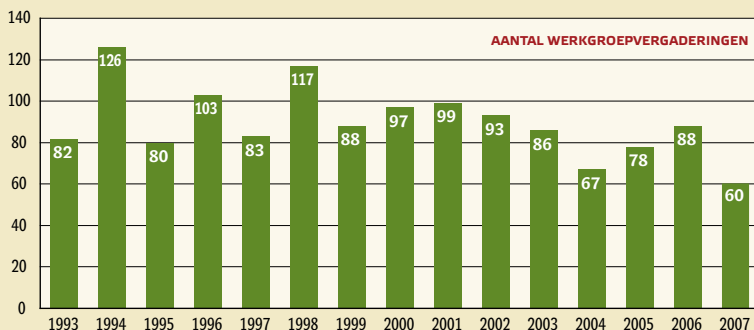

In 2007 bedroeg de gemiddelde aanwezigheidsgraad per zitting 18 raadsleden (zie 5.2).

Het Bureau vergaderde in 2007 twaalf maal wat overeenkomt met het jaargemiddelde.

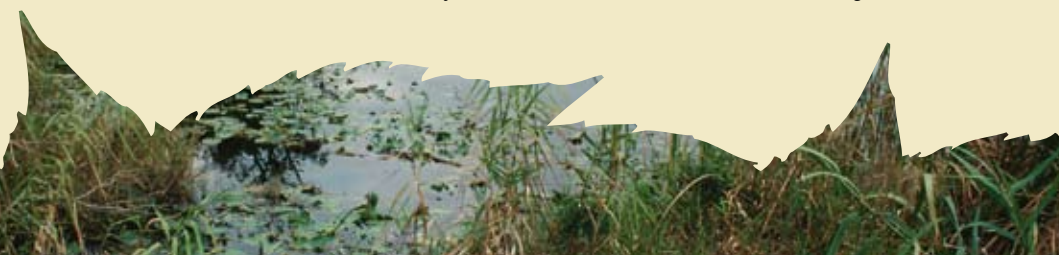
De werkgroepen kwamen vorig jaar 60 keer bijeen. Het lagere aantal werkgroepen van het voorbije jaar is relatief. De Raad stelde in 2007 enerzijds minder adviezen vast, anderzijds speelt de verhoogde samenwerking met andere adviesraden ook een rol. Veel voorbereidende vergaderingen worden gebundeld en vinden plaats in de kantoren van onder meer SERV en Vlor. De werkgroepvergaderingen die extern plaatsvinden, worden niet meegeteld in het aantal werkgroepvergaderingen van de Minaraad.

Het overzicht van de permanente werkgroepen en het aantal keren dat ze bijeenkwamen in 2007:

Wergroep Ruimtelijke Ordening	8
Wergroep Strategisch Milieubeleid	7
Wergroep Water, Kust & Zee	7
Wergroep Gedecentraliseerde Besturen & Participatie	6
Wergroep Instrumenten	5
Wergroep Klimaat & Energie	4
Wergroep Open Ruimte	4
Wergroep Afval	3

Omdat de hervorming van de Vlaamse administratie (BBB) ook gevolgen heeft voor de Minaraad en zijn secretariaat, richtte het Bureau in 2005 een

Transitiecommissie op om het overgangsproces naar een nieuwe strategische milieuraad te begeleiden. In 2007 vergaderde deze commissie zes maal.

Vorig jaar bracht de voogdijminister tweemaal een bezoek aan de Minaraad. Dat gebeurde op 25 januari 2007 ter gelegenheid van de nieuwjaarsreceptie van de Raad. Kris Peeters, toenmalig Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur hield toen een gelegenheidstoespraak om het nieuwe werkjaar op gang te brengen. Zijn opvolgster, Hilde Crevits, nam op 25 oktober 2007 deel aan een ontbijtvergadering vóór de reguliere raadszitting. Ze gaf toelichting over haar voorgenomen beleid en informeerde naar de verwachtingen van de Raad voor het vervolg van de legislatuur.

©
IGNACE
DECANCO

In 2007 legde het secretariaat drie studiedocumenten ter kennisname voor aan de Raad. De inhoud ervan is de verantwoordelijkheid van de auteurs. Naar jaarlijkse gewoonte bracht Bert De Wel in januari 2007 een studie uit over de begroting Leefmilieu. In mei 2007 volgde zijn studiedocument over de strategische toekomstplannen voor Vlaanderen. Anneleen De Smedt stelde een studiedocument op over de beleidsontwikkelingen inzake Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO). Deze studies werden telkens begeleid door adviezen.

©
IGNACE
DECANCO

Pieter Verbeek bracht in juli 2007 het eerste, beschrijvende deel uit van een studie over het Nederlandse en Vlaamse adviesradenlandschap. Het inleidende hoofdstuk werd als capitulum selectum gepubliceerd bij het jaarverslag 2006.

3.2 Breder maatschappelijk kader

In 2007 organiseerde de Minaraad 6 MoT's en 1 hoorzitting. De hoorzittingenreeks Milieuthema's op Tafel (MoT's) werd succesvol verdergezet. Het verschil met gewone hoorzittingen ligt in het tijdstip van het evenement en

de doelstelling. Een MoT wordt georganiseerd om informatie te verwerven in een vroeg stadium van de advisering. Bij voorkeur gebeurt dit voorafgaandelijk aan een eventuele adviesvraag. Een MoT kan ook georganiseerd worden ter onderbouwing van een advies op eigen initiatief of louter voor het verwerven van informatie over een bepaald thema. Een hoorzitting pakt veeleer uit met de resultaten van een advies. De inbreng van de uitgenodigde experts leverde nuttige informatie op.

De volgende 6 onderwerpen kwamen aan bod bij de 'Milieuthema's op Tafel':

- Europese energie-efficiëntie (30 maart 2007).
- Milieuprioriteiten Portugees EU-milieuvorzitterschap (3 juli 2007).
- Herziening Europese emissierechtenhandel (14 september 2007).
- Reorganisatie watersector (4 oktober 2007).
- Strategisch Plan Haven van Antwerpen (20 november 2007)
- Milieuprioriteiten Sloveens EU-vorzitterschap (20 december 2007).

Begin 2007 organiseerde de Minaraad een hoorzitting over de doorwerking van adviezen. Daarbij was het de bedoeling om te achterhalen welke adviesorganen op het beleid wegen. Ter begeleiding nodigde de Raad prof. dr. Kim Putters (Universiteit Tilburg/ Rotterdam) uit om de bevindingen uit zijn onderzoek naar de doorwerking van Nederlandse adviezen toe te lichten. Hij focuste daarbij op het ontwikkelen van een meetmethode en gaf tips om de impact van de advisering te vergroten.

49

Op 9 maart 2007 organiseerde de Minaraad samen met FEBEM een bedrijfsexcursie naar enkele interessante voorbeeldbedrijven van de Vlaamse milieu-industrie: Apparec te Tiselt (ontmanteling wit- en bruingoed), SITA-Remediation te Grimbergen (grondreiniging), STAR te Vilvoorde (sorteerinrichting voor o.a. geplaatst afval

afkomstig van bouw- en afbraakwerken) en de elektriciteitscentrale te Rodenhuize (co-verbranding).

Het secretariaat ging op 30 november 2007 op personeelsuitstap naar het Natuurreservaat De Oude Stadswallen te Damme onder leiding van de conservator R. Pillen. Prof. Dr. Eckhart Kuijken gaf een gelegenheidsvoordracht over de waarde van het gebied voor het trekgezamenonderzoek.

3.3 Externe communicatie

2007 stond in het teken van het verfijnen van de nieuwe huisstijl en de website. De Minaraad bracht 8 persberichten uit over vastgestelde adviezen. Het belang van de persberichten nam af binnen het geheel van de communicatiestrategie. De Raad promoot de adviezen vooral via de elektronische nieuwsbrief en de website. De elektronische nieuwsbrieven verschijnen meestal na één of meerdere opeenvolgende raadszittingen. Ze bevatten samenvattingen van de vastgestelde adviezen, kondigen nieuwe adviezen en activiteiten aan en vermelden belangrijke Europese ontwikkelingen. Waar de persberichten voornamelijk op de media gericht zijn, kan elke geïnteresseerde burger of organisatie een abonnement nemen op de elektronische nieuwsbrief. In 2007 werden 7 nieuwsbrieven gepubliceerd.

Het aantal individuele bezoekers van de website – www.minaraad.be – bedroeg gemiddeld 2500 per maand in juni 2007. Eind 2007 steeg dit gemiddelde door tot 3500 individuele bezoekers per maand. Hiermee is het belang van de website als communicatiemiddel sterk gegroeid. Dit is een algemene trend, maar heeft ook te maken met de blijvende aandacht van het secretariaat voor de vormgeving, de regelmatige update en de gebruiksvriendelijkheid van de site.

Via de website kunnen geïnteresseerde burgers of organisaties zich abonneren op de elektronische nieuwsbrief, de gedrukte versie van de adviezen, de persberichten, studies en jaarverslagen. Bovendien kunnen ze intekenen op een mailinglist om zo op de hoogte te blijven van de hoorzittingen of evenementen die de Minaraad organiseert.

Sinds 2006 investeert de Raad ook meer in het aanmaken van publiceerklare artikels voor de vakpers. Dit past binnen de strategie om meer op maat van de gebruiker of klant te communiceren.

Raadsleden en/of secretariaatsleden vertegenwoordigen de Minaraad ook extern, bijvoorbeeld tijdens hoorzittingen van de commissies in het Vlaams Parlement. Daarbij krijgen ze het mandaat om de vastgestelde adviezen en studies toe te lichten.

De Vlaamse Regering of andere overheidsinstanties richten vaak overlegfora op. Als het overlegonderwerp verband houdt met milieu en natuur, wordt dikwijls beroep gedaan op een afgevaardigde van de Minaraad. De Raad wordt ook uitgenodigd om afgevaardigden te leveren voor stuurgroepen ingesteld ter begeleiding van bepaalde projecten van de administratie. De Minaraad wordt in deze externe overlegfora in principe vertegenwoordigd door de voorzitter of zijn afgevaardigde. In de praktijk zijn het meestal leden van de Raad of van het secretariaat die de vertegenwoordiging waarnemen. De vertegenwoordiger van de Minaraad krijgt het mandaat om namens de Minaraad te spreken over materies waarover de Raad al een standpunt heeft ingenomen. Wanneer dat standpunt niet unaniem was, moet de vertegenwoordiger niet enkel het meerderheidsstandpunt verdedigen maar ook de afwijkende standpunten kenbaar maken. Wanneer de Minaraad over bepaalde materies nog geen standpunt heeft geformuleerd, hoort de vertegenwoordiger te spreken vanuit een algemeen milieu- en natuuroogpunt.

51

In 2007 nam het secretariaat van de Minaraad deel aan meerdere externe overlegfora: onder meer aan het Interbestuurlijk Overleg voor Plattelandsontwikkeling (IPO), het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM), de stuurgroepen bij het NARA & MIRA en de stuurgroep van het steunpunt duurzame ontwikkeling. In het totaal namen de secretariaatsleden deel aan 43 externe overlegvergaderingen.

3.4 Europese werking

De Minaraad is medeoprichter (1993) van een overlegplatform voor milieudviesraden uit de verschillende EU-lidstaten: de European Environmental and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC). De Minaraad wordt vertegenwoordigd in vier permanente werkgroepen van de EEAC.

De secretariaatsleden namen deel aan de werkgroepen Milieubeleid (Den Haag, 21 december 2007), Duurzame Ontwikkeling (Brussel, 15 februari 2007 en Parijs, 22 november 2007), Energie (Berlijn, 29-31 januari 2007 en Lissabon, 23 april 2007) en Landbouw (Brussel, 29 juni 2007).

De voorzitter, ondervoorzitter en waarnemend directeur vertegenwoordigden de Minaraad op de gezamenlijke EEA⁴⁷ & EEAC-meeting in Kopenhagen (10-11 mei 2007).

De jaarlijkse EEAC-conferentie vond plaats in Evora (Portugal) van 10 tot 13 oktober 2007 en stond in het teken van energie-efficiëntie. De Minaraad vaardigde een vierkoppige delegatie af.

Sinds maart 2005 is het EEAC-secretariaat trouwens gevestigd in het kantoor van de Minaraad te Brussel. Voor de Minaraad heeft dit een grote symbolische waarde. Het bevestigt de Europese klemtoon die de Raad in al zijn activiteiten legt.

⁴⁷ EEA: European Environment Agency.

4 Financieel beheer 2007

In 2007 beschikte de Minaraad over een dotatie van € 1.109.000 (Administratieve Begroting, Programma 91.1, begrotingsartikel 4170, 'Dotatie aan de strategische adviesraad; Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen'). De volledige dotatie werd opgevraagd en uitbetaald. De overdracht van 2006 en de voorgaande jaren was positief en bedroeg € 161.453,49. De totale feitelijke financiële middelen in 2007 bedroegen aldus € 1.270.453,49.

De werkelijk gedane uitgaven in 2007 bedroegen € 1.019.999,08. Het resterende positieve saldo op 31 december 2007 bedroeg € 250.454,41. Dit saldo werd overgedragen naar 2008 en zal voornamelijk gebruikt worden voor het uitbesteden van een aantal studieopdrachten in 2008. Omdat de Minaraad, als overheidsorgaan, op een relatief autonome wijze zijn budget beheert, wordt jaarlijks een verslag opgemaakt door een onafhankelijke revisor. Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt immers dat: 'De financiële rekeningen worden nagezien en goedgekeurd door een revisor die door de Raad is aangesteld.' Het financiële beheer kreeg de laatste jaren nooit opmerkingen te verwerken en de revisor oordeelde ook dat het financieel verslag 2007 correct en conform was.

Voor het overige merkt het secretariaat op dat de raadsleden sinds 1992 besloten hebben om af te zien van de zitpenningen waarop zij recht hebben (ten gevolge van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen).

5 Bijlagen

5.1 Samenstelling secretariaat 2007

Naam	Telefoonnummer + e-mail	Functies
Dirk Uyttendaele	02 558 01 37 dirk.uyttendaele@minaraad.be	Waarnemend directeur
Francis Noyen	02 558 01 38 francis.noyen@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond afval, bodem, lucht, hinder, bedrijfsinterne milieuzorg en energiebeleid
Pieter Verbeek	02 558 01 40 pieter.verbeek@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond milieubestuurskunde, milieurecht en regelgeving
Bert De Wel	02 558 01 39 bert.de.wel@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond klimaatbeleid, begroting, Europees beleid, duurzame ontwikkeling en economische instrumenten
Bea Kayaerts	02 558 01 41 bea.kayaerts@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond natuur en landschap, bos, open ruimte en landbouw
Ignace Decancq	02 558 01 32 ignace.decancq@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond lichthinder, duurzaam toerisme, onroerend erfgoed, lokaal milieubeleid en communicatie
Anneleen De Smedt	02 558 01 36 anneleen.de.smedt@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond mobiliteit, ruimtelijke ordening, NME en milieu & gezondheid
Tim Blockx (vanaf 1 mei 2007)	02 558 01 42 tim.blockx@minaraad.be	Adjunct van de directeur actief rond water, slib en afval

Naam	Telefoonnummer + e-mail	Functies
Patricia Pauwels (tot 15 februari 2007)		Deskundige bevoegd voor directiesecretariaat, ondersteuning van Raad & Bureau en projectmanagement
Katelijne Symens	02 558 01 30 katelijne.symens@minaraad.be	Deskundige bevoegd voor algemene ondersteuning, adresbeheer en bibliotheek
Gwenn Van Acker (vanaf 1 juni 2007)	02 558 01 35 gwenn.van.acker@minaraad.be	Deskundige bevoegd voor directiesecretariaat, ondersteuning van Raad & Bureau en projectmanagement
Jurgen Sleewaegen	02 558 01 45 jurgen.sleewaegen@minaraad.be	Medewerker bevoegd voor boekhouding, informatica en website
Mick Gijssels	02 558 01 34 mick.gijssels@minaraad.be	Medewerker bevoegd voor algemene ondersteuning, informatiebeheer en eindredactie

5.2 Aanwezigheden raadszittingen 2007

LIJST VAN AANWEZIGHEDEN RAADSZITTINGEN 2007

1 = aanwezig | O = afwezig | (*) extra raadszittingen

0 |

Aanwezigen totaal

	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
	22	19	20	19	21	18	14	17	20	13	21	16	19	18	13

1 |

Aanwezigheden van de voorzitter en de ondervoorzitter

	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
David H.	1	O	1	1	1	1	O	1	1	1	1	1	1	O	1
Sys M.	O	1	1	O	1	1	O	1	O	O	O	O	1	1	O

2 |

Aanwezigheden van de vertegenwoordigers van de milieu- en de natuurverenigingen

BOND BETER LEEFMILIEU

EFFECTIEVE LEDEN	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Feyen A.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	O	1	1
Claeys B.	1	1	1	1	1	O	O	1	1	O	1	O	O	O	O
Grietens E.	1	1	1	O	O	1	O	1	1	1	1	O	1	1	1
Van Hauwermeiren S. later Vinson J.	1	1	O	O	O	O	1	1	1	O	1	1	O	O	O
Borgo E. later Smits I.	1	1	1	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Turf J.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

Pauwels I.	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Lenders F. later Vanerom J.	O	O	O	O	O	O	O	O	1	1	1	O	1	1	O
Fiers E.	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Van Gils W.	1	1	1	1	1	1	1	O	O	1	1	O	O	O	1
Knappen D.	O	O	O	1	1	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Desmet M.	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O

NATUURPUNT

EFFECTIEVE LEDEN	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Vanholme S.	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1
Van Laer L.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kochuyt V.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Lauwaert I.	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gysels J.	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Van Steenberghe G.	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

Couvreux M.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Symens P.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Van den Bossche W.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monsaert A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dierix C.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Stryckers P.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3 |

Aanwezigheden van de organisaties vertegenwoordigd in de SERV

WERKNEMERSORGANISATIES

EFFECTIEVE LEDEN	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Van Hertbruggen E. ACLVB	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0
Willems T. ACV	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0
Bostyn P. ABVV			1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

Vercamst J. later De Kerpel B. ACLVB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Put S. ACV	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
De Witte C. ABVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WERKGEVERSORGANISATIES

EFFECTIEVE LEDEN	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Marien K. VOKA	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Vanden Abeele P. UNIZO	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

Van den Bosch M. VOKA	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0
Van Havere K. later Catoor N. UNIZO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

LANDBOUWORGANISATIES

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Beyers F. BB	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Penninckx I. BB	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1

4 |

Anwezigheden van de vertegenwoordigers van de groene sectorraden

VLAAMSE HOGE BOSRAAD

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Van Langenhove G.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Spaas J.	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0

VLAAMSE HOGE RAAD VOOR NATUURBEHOUD

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Roggeman W.	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
PLAATSVERVANGEND LID															
Kuijken E.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

VLAAMSE HOGE RAAD VAN DE RIVIERVISSERIJ

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Yseboodt R.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Coussement M.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

VLAAMSE HOGE JACHTRAAD

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Claes J.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Wille E.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5 |

Aanwezigheden van de vertegenwoordigers van de gemeentelijke en provinciale overheden

VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN (VVSG)

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Verhoeven A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Verbanck S.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0

VERENIGING VAN DE VLAAMSE PROVINCIES (VVP)

EFFECTIEF LID	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Gorlé P.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
PLAATSVERVANGEND LID															
Mercy J.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6 |

Aanwezigheden van de leden, aangeduid door de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

EFFECTIEVE LEDEN	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Verloo M.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vinckier C.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volders M.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruyninckx H.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Loots I.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PLAATSVERVANGENDE LEDEN															
Mortier F.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstraete W.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Triest L.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Staessen J.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
De Vocht A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7 |

Aanwezigheden van de experts van de voorzitter⁴⁷

	25 jan	15 feb	22 mrt	26 apr	24 mei	28 jun	* 5 juli	30 aug	27 sep	* 15 okt	25 okt	* 8 nov	29 nov	* 13 dec	20 dec
Casier P.	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Bostyn P.	1	1													

⁴⁸ Philippe Casier (Landelijk Vlaanderen vzw) werd vanaf 25 januari 2007 toegelaten tot de raadszittingen als expert van de voorzitter. Peter Bostyn (ABVV) viel dezelfde eer te beurt alvorens hij in maart 2007 effectief lid werd van de Minaraad.

5.3 Overzicht adviezen 2007

ADVIES	DATUM	TITEL	STATUUT
2007/1		Jaarverslag 2006	Unaniem
2007/2	25/01	Verzameldecreet	Onthouding SERV-partners
2007/3	25/01	Begroting Leefmilieu 2007	Onthouding SERV-partners
2007/4	25/01	NEC-emissiereductieprogramma 2006	Onthouding SERV-partners
2007/5	25/01	Instemmingsdecreet Europees Verdrag van Valletta	Unaniem
2007/6	25/01	Milieuprioriteiten Duits EU-voorzitterschap	Onthouding BB, Unizo & Voka
2007/7	25/01	Operationeel EFRO-programma 2007-2013	Onthouding SERV-partners
2007/8	25/01	Subsidieringsbesluit bedrijfsgebouwen	Onthouding SERV-partners
2007/9	25/01	Subsidieringsbesluit bedrijventerreinen	Onthouding SERV-partners
2007/10	15/02	Implementatie EU-Richtlijn Milieuschade	Onthouding BB, Unizo & Voka
2007/11	15/02	Flexibiliteitsmechanismen	Onthouding SERV-partners
2007/12	22/03	EDO in leerplichtonderwijs	Gezamenlijk Minaraad-Vlor
2007/13	22/03	Afstemming NME in EDO-beleidsontwikkelingen	Unaniem
2007/14	22/03	Maritiem Groenboek	Onthouding Voka
2007/15	22/03	Wijzigingsbesluit groenestroomcertificaten	Onthouding SERV-partners
2007/16	26/04	Waterbeheerkwesties	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/17	26/04	Programmadedcreet ter begeleiding begroting 2007	Onthouding SERV-partners
2007/18	24/05	Strategische toekomstplannen Vlaamse Regering	Onthouding SERV-partners
2007/19	24/05	Co-existentiedecreet GGG's	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/20	28/06	Aanpassingen LNE-regelgeving ten gevolge BBB	Onthouding SERV-partners
2007/21	28/06	Elektronisch indienen milieuvergunningaanvraag	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/22	28/06	Energie-efficiëntie	Onthouding SERV-partners
2007/23	28/06	Werking regionale landschappen	Unaniem
2007/24	05/07	Decreet energieprestaties in scholen	Onthouding SERV-partners
2007/25	05/07	Sectoraal Uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/26	30/08	Energieprestatiecertificaat bij verkoop en verhuur	Onthouding SERV-partners

ADVIES	DATUM	TITEL	STATUUT
2007/27	30/08	Haalbaarheidsstudie alternatieve energiesystemen	Onthouding SERV-partners
2007/28	30/08	Ontsluiting kabel- en leidinginformatie	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/29	30/08	Aanvullende reglementen wegverkeer	Onthouding SERV-partners
2007/30	30/08	Milieuprioriteiten Portugees EU-voorzitterschap	Onthouding SERV-partners
2007/31	30/08	Vlarebo 2007	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/32	27/09	Uitbreiding werkingsgebied RLVA	Unaniem
2007/33	27/09	Subsidies en medefinanciering havenbedrijven	Onthouding ABVV, ACV, ACLVB, Unizo & Voka
2007/34	27/09	Algemeen oppervlaktedelfstoffenplan	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/35	15/10	Programmadedcreet ter begeleiding begroting 2008	Onthouding SERV-partners
2007/36	25/10	Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/37	25/10	Herziening emissiehandelsysteem	Onthouding SERV-partners
2007/38	08/11	Actualisatie MBP 2003-2007 voor 2008-2010	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/39	29/11	2de implementatierapport Verdrag van Aarhus	Unaniem
2007/40	29/11	Soortenbesluit	Unaniem
2007/41	13/12	Decreet Duurzame Ontwikkeling	Gezamenlijk Minaraad-SERV
2007/42	13/12	Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013	Gezamenlijk Minaraad-SERV

(BB= Boerenbond)

5.4 Afkortingenlijst

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AOD	Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BBL	Bond Beter Leefmilieu
BOFAS	Bodemsaneringsfonds voor tankstations
CCIM	Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid
EDO	Educatie voor Duurzame Ontwikkeling
EEA	European Environment Agency
EEAC	European Environmental and Sustainable Development Advisory Councils
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ETS	Emission Trading Scheme
EU	Europese Unie
FLEXMEX	Flexibiliteitsmechanismen
GEWAS	Gekende Waardevolle Archeologische Sites
GGG	Genetisch Gemodificeerde Gewassen
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
ICZM	Integrated Coastal Zone Management
IPO	Interbestuurlijk Overleg voor Plattelandsontwikkeling
KLIP	Kabel en Leiding Informatie Portaal
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MBO	Milieubeleidsovereenkomst
MER	Milieueffectenrapportage
MIRA	Milieurapport Vlaanderen
MOT	Milieuthema's op Tafel
NARA	Natuurrapport
NEC	National Emission Ceilings
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NME	Natuur- en milieueducatie
RL	Regionale Landschappen
RLVA	Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UHA	Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VHBR	Vlaamse Hoge Bosraad
VHJR	Vlaamse Hoge Jachtraad
VHRN	Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud

VHRR	Vlaamse Hoge Raad voor de Riviervisserij
VLAREBO	Vlaams Reglement betreffende de Bodemsanering
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning
VLOR	Vlaamse Onderwijsraad
VN	Verenigde Naties
VODO	Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling
VOKA	Vlaams Netwerk van Ondernemingen
VOS	Vluchtige Organische Stoffen
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Kliniekstraat 25, 4de verdieping, 1070 Brussel
tel. 02 558 01 30 – fax 02 558 01 31
info@minaraad.be ♦ www.minaraad.be